

NESTNIK

Letnik IXX.

Celovec, petek, 31. januar 1964

Štev. 5 [1131]

Bo Ženeva izpolnila upe?

Prejšnji teden se je po petmesečnem preporu začela v Ženevi nova etapa pogajanj o razorožitvi. Za zeleno mizo so s sestali predstavnik 17 držav, ki jih je leta 1961 imenovala Generalna skupščina OZN; manjka pa tudi tokrat osemnajsti član razorožitvenega pododbora, kajti Francija slej ko prej odklanja sodelovanje na tej konferenci.

Mednarodna javnost, čeprav je na raznih koncih sveta zaposlena z večjimi in manjšimi problemi, z zanimanjem gleda v Ženevo in se sprašuje, ali bo šesto zasedanje razorožitvenega odbora bolj uspešno, kot je bilo prvih pet takih konferenc. Z vprašanjem pa povezuje človeštvo tudi zaupanje, ki je toliko bolj upravičeno, ker smo bili v zadnjih mesecih priča razvoju, kateri je odprl pot treznemu optimizmu.

Medtem ko so bila prejšnja zasedanja razorožitvenega odbora v glavnem iskanje »šibke točke« v ledenem zidu medsebojnega nezaupanja, gre tokrat namreč za logično nadaljevanje konkretnega procesa, ki se je začel lani 5. avgusta s sklenitvijo moskovskega sporazuma o delni prepovedi jedrskih poskusov. S tem sporazumom je bil opravljen prvi praktični izpit, ki je dokazal, da imata obe veliki sili kljub številnim nasprotnim stališčem hkrati tudi skupne interese, in to take, ki se krijejo tudi s težnjami vsega človeštva.

Led je bil torej prebit in v prej neprodorni steni medsebojnega nezaupanja je nastala prva razpoka, ki jo je treba zdaj širiti z novimi konkretnimi sporazumi. Pot do popolne in splošne razorožitve bo gotovo še dolga, toda vsak — tudi najmanjši korak po tej poti je velikega pomena in od sedanje konference v Ženevi smemo brez pretiranega optimizma pričakovati, da ji bo uspelo napraviti vsaj

Zapovedi svetovnega miru Nobelovega nagrajenca Paulinga

Ameriški znanstvenik Linus Pauling, ki je lani že drugič prejel Nobelovo nagrado, je izjavil, da so trenutne rezerve atomskega orožja v vojaških skladiščih po vsem svetu tolikšne, da bi teoretično lahko 146 let zapovrstjo vsak dan izstrelili atomski naboj, ki bi imel tolikšno moč kot vse razstrelivo druge svetovne vojne. Vendar je Pauling prepričan, da do atomske vojne ne bo nikdar prišlo, ker »je človeštvo vstopilo v dobo zrelosti«. Vojn ne bo več in zavladali bodo svetovni zakoni, meni Nobelov nagrajenec Pauling, ki predlaga, naj bi takoj začeli izvajati naslednjih sedem ukrepov: 1. sklenitev pogodbe med Ameriko in Sovjetsko zvezo o mednarodni kontroli atomskih rezerv; 2. namestitev opazovalcev OZN na kontrolnih postajah v Ameriki in Sovjetski zvezi; 3. določitev 100 milijonov dolarjev za proučevanje metod za zagotovitev miru; 4. sprejem LR Kitajske v OZN; 5. takojšnja preključitev proizvodnje atomskega orožja; 6. določitev brezatomskih in razoroženih področij v svetu; 7. razvoj mednarodne zakonodaje.

enega izmed teh majhnih korakov na poti k velikemu cilju.

Letošnji začetek v Ženevi je bil nedvomno dober, zato kljub nekaterim istočasnim negativnim pojavom v svetu lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da teče glavni tok razvoja v pozitivni smeri. Uvodni poslanci predsednika sovjetske vlade Hruščova in ameriškega predsednika Johnsona kažeta namreč na obeh straneh gotovo pripravljeno na sporazumevanje. Teren, na katerem so možnosti za nove sporazume, je vsekakor zelo širok: vzpostavitev brezatomskih območij in območij omejene ter nadzirane oborožitve, popolna prepoved jedrskih poskusov, nenapadalni pakt med Atlantsko in Varšavsko zvezo, postavitve kontrolnih postaj proti nenadnemu napadu, prepoved širjenja jedrske-

Vicekancler dr. Pittermann v Jugoslaviji

Sprejel ga je tudi predsednik SFRJ maršal Tito

V sredo zvečer je prispel vicekancler dr. Bruno Pittermann na tridnevni obisk v Jugoslavijo, kamor ga je med svojim lanskoletnim obiskom v Avstriji povabil predsednik zvezne skupščine SFRJ Edvard Kardelj. Vicekancler dr. Pittermann, ki so ga ob prihodu v Beograd pozdravili predsednik Kardelj in drugi visoki predstavniki Jugoslavije, je med svojim bivanjem v Beogradu gost jugoslovanske vlade.

Kakor smo v našem listu že poročali, je obisk vicekanclerja dr. Pittermanna v Jugoslaviji v prvi vrsti namenjen gospodarskim vprašanjem. Predvsem gre za vprašanje bodočega sodelovanja obeh držav na industrijskem področju, kajti vicekancler dr. Pittermann je hkrati tudi minister za poddržavljena podjetja. Pri prvih razgovorih, ki so bili v sredo, so poleg vicekanclerja dr. Pittermanna in predsednika Kardelja sodelovali z jugoslovanske strani tudi podpredsednik zvezne skupščine Todorovič, predsednik zvezne gospodarske zbornice Blažević in pomočnik sekretarja za zunanje zadeve Kveder, z avstrijske strani pa sta bila navzoča še avstrijski veleposlanik v Beogradu Hartl in ministerialni svetnik dr. Zeleni. Po razgovorih je priredil predsednik Kardelj v čast vicekanclerja dr. Pittermanna kosilo, katerega so se udeležili tudi predsednik zveznega izvršnega sveta Stambolič, podpredsednik Kraigher, predsednik izvršnega sveta SR Srbije Penezić in drugi visoki jugoslovanski predstavniki.

Včeraj pa je avstrijskega državnika sprejel tudi predsednik SFRJ Josip Broz Tito. Obisku in razgovorom vicekanclerja dr. Pittermanna v Jugoslaviji pripisujejo velik pomen v obeh državah in poudarjajo, da gre v prvi vrsti sicer za gospodarska vprašanja, pri katerih je pričakovali konkretne sporazume, vendar bo obisk prispeval tudi k splošnemu poglobljanju odnosov med obema sosednjima državama. Po tridnevni pogajanji v Beogradu se bo vicekancler dr. Pittermann za en dan ustavil tudi v Zagrebu.

Francija je priznala LR Kitajsko

Ze dalj časa napovedano in v zahodnih krogih ostro kritizirano priznanje LR Kitajske s strani Francije je postalo dejstvo. Francija in Kitajska sta navezali diplomatske stike na stopnji veleposlanstev in je francosko zunanje ministrstvo o tem dogodku objavilo naslednje sporočilo: »Vlada republike Francije in vlada Ljudske republike Kitajske sta v skupnem soglasju sklenili vzpostaviti diplomatske odnose. Dogovorili sta se, da bosta v treh mesecih imenovali svoja veleposlanika.«

Tako je postala Francija prva država na svetu, s katero je LR Kitajska vzpostavila odnose na stopnji veleposlanikov, ne da bi poprej stavila pogoje, da ta država pretrga diplomatske stike s Čankajškovim režimom na Formozi. Hkrati pa je Francija tudi druga država na Zahodu, ki je priznala LR Kitajsko, medtem ko jo je Velika Britanija priznala že pred 14 leti. Doslej je priznalo Kitajsko že 47 držav, katerim bodo po pariški odločitvi verjetno sledile še druge; le Amerika kot vodilna zahodna sila še naprej trmasto odklanja priznanje Kitajske in se opira na Čankajškov režim na Formozi.

ga orožja na druge itd. O vseh teh konkretnih vprašanjih je bilo izdelanih že več načrtov in predlogov, ki omogočajo razmeroma hiter in učinkovit napredek. Treba je napraviti le odločilni korak — na enem ali drugem področju.

Da je to mogoče, kaže že prvi teden sedanjega zasedanja razorožitvenega odbora v Ženevi. Sovjetska zveza je predložila nov načrt, ki vsebuje devet točk:

- umik oboroženih sil s tujih ozemelj;
- zmanjšanje efektivnega stanja oboroženih sil;
- zmanjšanje izdatkov za oboroževanje;
- sklenitev nenapadalne pogodbe med Atlantskim in Varšavskim paktom;
- vzpostavitev brezatomskih področij;
- prepoved širjenja jedrskega orožja na druge države;
- ukrepe za preprečitev nenadnih napadov;
- uničenje vojaških letal za prenašanje bomb;
- prepoved podzemeljskega preizkušanja jedrskega orožja.

Čeprav ta načrt ni povsem nov in v bistvu ne vsebuje predlogov, ki doslej ne bi bili že znani, vendar predstavlja neke vrste podlago za nadaljnje iskanje stičnih točk. Nov predlog pa napovedujeta tudi Amerika in Velika Britanija, kateri se s sovjetskim srečuje predvsem glede prepovedi širjenja jedrskega orožja na druge države. Torej bi bila že dana konkretna možnost skupnega iskanja vsaj v eni točki, kateri bi ob obojestranski dobri volji gotovo sledile še druge možnosti.

Zaradi vsega tega lahko pričakujemo, da bo v Ženevi napravljen nov korak po poti medsebojnega sporazumevanja, kar bo pozitivno vplivalo na nadaljnje izboljšanje ozračja. Ravno to pa je prvi in bistveni pogoj pri vseh naporih za miroljubno reševanje spornih vprašanj.

Francoska odločitev je po vsem svetu izzvala veliko zanimanje. Večina držav nagiba k mnenju, da je francosko priznanje Kitajske v bistvu le realistična poteza, kajti države z največjim številom prebivalstva na svetu pač ni mogoče v nedogled izločiti iz mednarodne skupnosti. V Moskvi so francosko odločitev pozdravili kot prispevek h krepitvi miru na svetu in kot pameten korak, ki je v prid okrepitevi miroljubnega sožitja. Bistveno drugačna je reakcija v Washingtonu, kjer je zunanje ministrstvo izrazilo obžalovanje in presenečenje nad tem »nepričakovanim korakom«, medtem ko ameriški tisk ugotavlja, da Amerika ni imela ne moči ne možnosti, da bi odvrnila Pariz od tega koraka, kar samo dokazuje, da vpliv Amerike v zahodnem svetu vidno peša.

Da bo priznanje Kitajske izzvalo ostro kritiko med zahodnimi zavezniki Francije, so se v Parizu zavedali že poprej. Zato jih zdaj tudi ne preseneča precej kisl odmev pri ostalih članicah EGS, niti jih ne vznemirja silno razburjenje v Zahodni Nemčiji, kjer so reagirali posebno negativno in se kažejo užaljene zlasti zaradi tega, ker se je Pariz odločil za ta korak mimo Bonna, čeprav sta obe državi najtesneje povezani s prijateljsko pogodbo. V francoskih političnih krogih poudarjajo, da Francija s tem korakom ni prevzela nobenih obveznosti glede morebitnih bodočih akcij za sprejem LR Kitajske v OZN, kakor tudi ni pretrgala svojih dosedanjih stikov s Čankajškom, pač pa je mnenja, da brez Kitajske ni več mogoče uspešno reševati nobenega velikega problema našega časa. Bolj podrobnih pojasnil v Parizu doslej niso dali in splošno pričakujejo, da bo mero-dajno besedo o vzrokih, ki so privedli do priznanja Kitajske, povedal predsednik de Gaulle na svoji današnji tiskovni konferenci.

Zvezni prezident dr. Schärff v Innsbrucku:

Olimpiada — praznik miru in sporazumevanja

V sredo je zvezni prezident dr. Schärff v okviru posebne slavnosti uradno začel IX. Olimpijske zimske igre v Innsbrucku. Ob tej priložnosti kakor tudi ob zaprisegi avstrijskih tekmovalcev ter na otvoritvi 61. kongresa mednarodnega olimpijskega komiteja je zvezni prezident govoril o pomenu olimpijskih iger in poudaril, da je olimpiada praznik miru, sporazumevanja in prisrčnega prijateljstva, ki ima poseben pomen zlasti v današnjem razdeljenem svetu.

Samo v miru se morejo odvijati olimpijske igre — je dejal zvezni prezident — kajti v vojni ne molčijo le muze, marveč ugasne tudi olimpijski ogenj, simbol sloge. Dvakrat smo morali v finski prestolnici Helsinkih zgraditi olimpijsko vas, ker je leta 1940, ko bi morale biti olimpijske igre, namesto miroljubnega ognja plamtela po svetu strašna bakla vojne. Danes, v tem razdeljenem svetu, pa je politični pomen olimpijskih iger predvsem v tem, da se mladi ljudje iz vseh delov sveta in mimo vseh političnih pregrad srečajo kot tekmovalci in hkrati kot prijatelji. Naj bi se zato državne himne dežel, iz katerih so prišli zmagovalci v Innsbruck, ob koncu združile v eno samo himno miru in prijateljstva za vse ljudi na svetu. Mladina širom po svetu ni razdeljena na nasprotna tabora — to dokazujejo olimpijske igre — mladina predstavlja skupno upanje človeštva za miroljubno in srečno bodočnost. Zato je naša želja, da bi bila mladina sveta enotna v sklepu: Nikdar več vojne!

Razpisano je mesto nadzornika za dvojezično šolstvo

Kakor smo poročali v eni zadnjih številke našega lista, je s koncem leta 1963 stopil v pokoj vladni svetnik Lorenec Just, vodja oddelka za manjšinsko šolstvo pri deželni šolski nadzorniki za dvojezične ljudske in glavne šole. Od takrat je to za manjšinsko šolstvo na Koroškem izredno važno mesto nezasedeno in sta obe osrednji organizaciji koroških Slovencev naslovili na pristojne oblasti skupno vlogo s prošnjo, da se vprašanje čimprej uredi v sodelovanju s prizadeto manjšino.

Ministrstvo za pouk na Dunaju je medtem na podlagi manjšinskega šolskega zakona iz leta 1959 uradno razpisalo mesto okrajnega šolskega nadzornika za nadzorovanje dvojezičnih ljudskih šol ter nadzorovanje prostovoljnega pouka slovenščine na ostalih ljudskih in glavnih šolah na Koroškem. Kot kandidati za ta položaj pridejo v poštev učitelji, ki imajo potrebno kvalifikacijo za poučevanje slovenskega in nemškega jezika na ljudskih in glavnih šolah ter so že poučevali na ljudskih šolah. Tozadevne prošnje morajo vložiti po uradni poti na deželni šolski svet v Celovcu najkasneje do 29. februarja 1964.

Upamo, da bodo pristojne oblasti tudi pri zasedbi tega mesta upoštevale želje in predloge neposredno prizadetih — to je koroških Slovencev.

Notranji minister Olah

je posvetil za kulise državne policije

Z reformo varnostnih organov, ki jo je začel izvajati notranji minister Olah, se je močno zameril OVP in je bil v zadnjih tednih deležen najostrejših napadov. Vendar je dolgo molčal, zato pa so učinkovale kot bomba njegove izjave, ki jih je v torek podal v televiziji.

Med drugim je minister Olah povedal, da je državna policija — kljub socialističnemu notranjemu ministru že vsa povojna leta pod vodstvom zaupnika OVP — od leta 1945 dalje v nasprotju s predpisi in zakoni zbiral po svojih konfidencijah zaupne podatke o posameznih ljudeh in obsegajo »strogo tajni« zapiski več tisoč oseb — od navadnih državljanov do najvišjih vladnih funkcionarjev. Za premostitev nekaterih uradnikov žandarmerije je minister navedel kot enega izmed vzrokov dejstvo, da so le-ti svoj uradni položaj zlorabljali v strankarske namene; kot dokaz je omenil primer, ko je neki žandarmerijski poveljnik svoj urad spremenil v OVP-jevski sekretariat. Končno je minister Olah zavzel stališče tudi do nedavnih zaplemb nekaterih listov in dejal, da je to zadeva rednih sodišč in predstavljajo tozadevne kritike napad na neodvisnost pravosodja.

V letu 1963:

Nad pol milijona žrtev

Ceprav za leto 1963 podatki o raznih nesrečah, katastrofah in drugih dogodkih, ki so zahtevali človeška življenja, še niso zbrani v celoti in točnega števila žrtev po vsej verjetnosti tudi nikdar ne bo mogoče ugotoviti, kažejo že nepopolni zapiski, da je leto 1963 zahtevalo nad pol milijona človeških življenj.

Za civilni letalski promet se je leto 1963 začelo in tudi končalo nadse tragično: najprej je v Braziliji tekom 50 dni strmoglavilo pet brazilskih letal, smrtnih žrtev je bilo skupno 188; v Evropi sta bili dve veliki nesreči — nad Ankaro sta trčili letali in na kraju nesreče je zgubilo življenje 95 potnikov in ljudi na cesti, ranjencev je bilo 150, pod razbitinami letala, ki je strmoglavilo v Švici, pa je umrlo 80 prebivalcev vasi Humlikon; v Kanadi je bilo pri letalski nesreči naštetih 118 smrtnih žrtev in le nekaj dni kasneje se je v zraku vnelo ameriško letalo, spet 82 mrtvih. Neuradna bilanca za leto 1963 navaja 27 velikih letalskih nesreč s 1405 mrtvimi in kakih 30 manjših nesreč s 47 smrtnimi žrtvami.

Po podatkih UNESCO pogoltno morje vsako leto povprečno 200.000 človeških življenj. Številke za leto 1963 še niso znane, vendar kaže, da bo presežen rekord iz leta 1962, ko se je potopilo 124 večjih ladij s skupno nosilnostjo nad pol milijona ton. V nemirnih vodah vzhodnih morij se je lani skoraj vsak teden potopila vsaj po ena ladja, brodolomi so zahtevali po 200 do 300 človeških življenj. V lanskeletni seznam spada tudi tragedija ameriške atomske podmornice »Thresher« (129 mrtvih), ob koncu leta pa je bilo zaradi požara na grški ladji »Lakonia« 128 smrtnih žrtev, medtem ko o manjših nesrečah ribiških ladij sploh ni podatkov.

Nesreč na železnici je bilo v minulem letu razmeroma malo. Trčenj sicer ni manjkalo, vendar na srečo niso zahtevale mnogo smrtnih žrtev, če izvememo nesrečo na Japonskem, pri kateri je bilo 98 mrtvih in nad 150 ranjenih. V celoti pa računajo, da je pri železniških nesrečah zgubilo lani življenje nekaj tisoč ljudi, število ranjenih pa je verjetno petkrat višje.

Med potresi, ki smo jih zabeležili lani, je bil najhujši v Skopju, kjer se je lepo mesto ob Vardaru v nekaj trenutkih spremenilo v ruševine. Srečo v nesreči je imelo lani libijsko mesto Barca, ki šteje nad 30.000 prebivalcev, od katerih jih je pri potresu zgubilo življenje »le« kakih 500. Še huji so lani gospodarili viharji. Strašni tajfun »Flora« je opustošil Kubo, Haiti, Dominikansko republiko, Jamajko in Tobago; smrtnih žrtev vsaj 10.000, milijoni ljudi pa so izgubili vse svoje imetje. Ciklon, ki se je razbesnel nad vzhodnim Pakistanom, pa je zahteval 12.000 človeških življenj (po neuradnih podatkih jih je bilo celo okoli 50.000!).

Leto 1963 je s kruto roko pisalo svojo rgo-

Kapitalne družbe v Avstriji

Iz državnega proračuna za leto 1964 je razvidno, da je republika Avstrija na kapitalnih družbah v Avstriji udeležena z 29 milijardami šilingov, na poddržavljenih podjetjih pa z 21,3 milijardami šilingov. Njen delež znaša pri poddržavljeni industriji in bankah 14,7 milijarde in pri družbah za elektrifikacijo 6,6 milijarde šilingov. Na inozemskih kapitalnih družbah je Avstrija udeležena s 3 milijardami šilingov.

Popolni lastnik je republika Avstrija le pri poddržavljeni industriji in pri osrednjem združenju za oskrbo z električno energijo, medtem ko znaša njen delež pri poddržavljenih bankah 60%, pri družbi elektrarn v Visokih Turah 87,5%, pri elektrarnah na Donavi 81,3%, pri elektrarnah na Dravi 60,2 odstotka in pri elektrarnah na reki Enns 50%.

dovino tudi na področju poplav in požarov. Zaradi hude zime in nagle odjuge je prišlo do poplav, kakršnih svet še ne pomni. Do ene izmed najhujših katastrof je prišlo v sosedni Italiji, kjer je zemeljski plaz zgrmel v umetno jezero Vaiont in je voda v nekaj minutah popolnoma uničila vas Longarone. Na indonezijskem otoku Bali, ki velja za »raj na zemlji«, je po 120 letih mirovanja začel bruhati vulkan Agung; mrtvih je bilo

Narodni dohodek v letih 1950—1960:

Delojemalci še vedno zapostavljeni

Pododbor paritetne komisije za cene in plače je imel v zadnjih tednih že več posvetovanj, kjer je šlo za nove podražitve raznih življenjskih potrebščin. Nekaj konkretnih vprašanj je bilo rešenih, druga pa bodo prišla na dnevni red prihodnjih sej, tako da je računali z nadaljnjimi podražitvami. Zlasti pa bodo že v bližnji bodočnosti začeli vplivati na razvoj cen sklepi,

Sicer se podjetniki pri vsaki zahtevi po zvišanju cen sklicujejo na povečane dohodke delojemalcev in so s svojimi čudnimi statistikami celo že »dokazali«, da so se plače v zadnjih letih povišale za bistveno večji odstotek kot cene. Vendar je inštitut za proučevanje gospodarstva te dni objavil zanimiv pregled o razvoju narodnega dohodka v letih 1950—1960, iz katerega je jasno razvidno, da delojemalci nikakor še niso enakopravno udeleženi na narodnem dohodku. Povprečni dohodek na delojemalca se je namreč v tem obdobju dvignil za 171 odstotkov (letno za 10,5%), dohodek podjetnika pa za 188 odstotkov (letno za 11,2%). Ali drug primer: delež delojemalcev na pridobitvenem delu prebivalstva se je v teh letih povečal za 6,2% (od 64,7 na 70,9%), nasprotno pa se je delež plač na narodnem dohodku povečal le za 4,3%, namreč od 55,3 na 59,6%. Z drugimi besedami to pomeni, da se je delež delojemalcev na narodnem dohodku povečal le optično, ker se je hkrati bistveno povečalo tudi število delojemalcev; nasprotno pa se je delež delojemalcev bistveno povečal kljub temu, čeprav se je njihov delež na prebivalstvu zmanjšal.

Končno je iz podatkov inštituta za raziskovanje gospodarstva še razvidno, da so se dohodki podjetnikov povečali pri velikih družbah, medtem ko je bilo povečanje dohodka pri obrti le nebstveno, pri kmetijstvu pa celo znatno slabše v primerjavi s povečanjem narodnega dohodka.

Med nedavnim obiskom predstavnikov avstrijske poddržavljene industrije v Jugoslaviji, o katerem smo poročali že v zadnji številki našega lista, so razpravljali o raznih oblikah in možnostih sodelovanja obeh držav predvsem na industrijskem področju. V razgovorih sta obe strani ugotovili, da je bilo dosedanje sodelovanje uspešno in da obstojajo pogoji za še tesnejše industrijsko sodelovanje. Izmenjava mnenj o dosedanjih izkušnjah s tega področja je tudi pokazala, da je še nekaj problemov, katerih obojestransko ureditev bi prispevala k nadaljnjemu razvijanju medsebojnega sodelovanja.

Pred odhodom iz Jugoslavije se je avstrijska delegacija ustavila v Zagrebu, kjer je imela v gospodarski zbornici Hrvatske razgovor s predstavniki velikih hrvatskih tovarn »Rade Končar«, »Prvomajska« in »Jugomontaža« ter poslovnega združenja »Igra«.

Letos v Jugoslaviji:

Zgradili in modernizirali bodo 1500 km cest

Cestni promet čedalje bolj pridobiva na pomenu tudi v sosednji Jugoslaviji, kjer so imeli ob koncu lanskega leta 300.000 motornih vozil ali trikrat več kakor pred šestimi leti. Poleg tega pa je prišlo tekom lanskega leta v Jugoslavijo 1.400.000 tujih vozil, medtem ko so jih leta 1953 našteali le 17.815

Ta hitri porast števila motornih vozil — tako domačih kakor tudi tujih — postavlja vedno večje zahteve do cest. V zadnjih letih je Jugoslavija vložila v gradnjo novih ter modernizacijo starih cest že visoke vsote, vendar vse to še zdaleka ne zadostuje. Samo lani so imela cestna podjetja na razpolago kakih 15 milijard dinarjev, letos pa se bodo sredstva povečala na več kot 25 milijard. Ker pa za celotno vzdrževanje cest tudi ta sredstva ne bodo zadostovala, nameravajo uvesti posebne predpise, po katerih bodo za vzdrževanje cest morali prispevati tisti, ki jih uporabljajo.

Za letošnje leto ima Jugoslavija v načrtu, da bo zgradila in modernizirala 1500 km cest, od tega bo zgrajenih kakih 450 km novih cest ali za 40 odstotkov več kakor lani, rekonstruiranih in moderniziranih pa bo kakih 1000 km. S tem bo imela Jugoslavija okoli 11.600 kilometrov sodobnih avtomobilskih cest ali približno polovico zares sodobnih cest prvega in drugega reda, medtem ko bodo vse ostale ceste teh dveh redov modernizirane do leta 1970.

Sredstva, ki jih bodo letos porabili za zgraditev in modernizacijo cest, bodo znašala 80 milijard dinarjev. V glavnem bo dograjen približno 340 km dolgi odsek jadranske magistrale od Šibenika do Bara, kjer bodo morali zgraditi tudi velika mostova čez Krko pri Šibeniku in čez Nerevno pri Metkoviću. Razen obalnega dela bo zgrajenih tudi 70 km jadranske magistrale od Kolesina do Bjelega polja in od Lipljana do Uroševca. Končno pa bosta letos dograjena še odseka ceste Bratstva in enotnosti Ljubelj — Naklo in Skopje — Petrovac.

1584 otočanov, 78.000 ljudi pa je ostalo brez strehe. Požari v mestih in gozdovih so se vrstili celo leto. Najhujši je bil v gozdovih Parane (Brazilija), kjer so našteali 300 mrtvih in 500 hudo ranjenih, 300.000 delavcev pa je izgubilo zaposlitev in s tem vir zaslužka. Tudi brez rudniških nesreč ne mine nobeno leto, lansko pa je postavilo žalosten rekord v japonskem rudniku Omuta, kjer je umrlo 447 rudarjev.

Najbolj grozne pa so številke o prometnih nesrečah in tudi lani je imela smrt na cestah bogato žetev. Po nepopolnih podatkih je lani zgubilo življenje na cestah okoli 200.000 ljudi, poleg tega pa je prišlo na vsakega mrtvega še povprečno 10 hudo ranjenih in 30 do 40 ljudi z lažjimi poškodbami. Na evropskih cestah so lani zabeležili nad 75.000 smrtnih žrtev, v Ameriki pa je njih število preseglo celo 100.000 oseb, medtem ko je bilo ranjenih voznikov in potnikov nad 15 milijonov. Američani so izračunali, da pomeni to za njihovo gospodarstvo vsaj 15 milijard dolarjev škode — človeških življenj pa v denarju sploh ni mogoče izračunati.

Med Avstrijo in Jugoslavijo

Med Avstrijo in Jugoslavijo Dani so ugodni pogoji za nadaljnje povečanje gospodarskega sodelovanja

Med nedavnim obiskom predstavnikov avstrijske poddržavljene industrije v Jugoslaviji, o katerem smo poročali že v zadnji številki našega lista, so razpravljali o raznih oblikah in možnostih sodelovanja obeh držav predvsem na industrijskem področju. V razgovorih sta obe strani ugotovili, da je bilo dosedanje sodelovanje uspešno in da obstojajo pogoji za še tesnejše industrijsko sodelovanje. Izmenjava mnenj o dosedanjih izkušnjah s tega področja je tudi pokazala, da je še nekaj problemov, katerih obojestransko ureditev bi prispevala k nadaljnjemu razvijanju medsebojnega sodelovanja.

Pred odhodom iz Jugoslavije se je avstrijska delegacija ustavila v Zagrebu, kjer je imela v gospodarski zbornici Hrvatske razgovor s predstavniki velikih hrvatskih tovarn »Rade Končar«, »Prvomajska« in »Jugomontaža« ter poslovnega združenja »Igra«.

Med nedavnim obiskom predstavnikov avstrijske poddržavljene industrije v Jugoslaviji, o katerem smo poročali že v zadnji številki našega lista, so razpravljali o raznih oblikah in možnostih sodelovanja obeh držav predvsem na industrijskem področju. V razgovorih sta obe strani ugotovili, da je bilo dosedanje sodelovanje uspešno in da obstojajo pogoji za še tesnejše industrijsko sodelovanje. Izmenjava mnenj o dosedanjih izkušnjah s tega področja je tudi pokazala, da je še nekaj problemov, katerih obojestransko ureditev bi prispevala k nadaljnjemu razvijanju medsebojnega sodelovanja.

Pred odhodom iz Jugoslavije se je avstrijska delegacija ustavila v Zagrebu, kjer je imela v gospodarski zbornici Hrvatske razgovor s predstavniki velikih hrvatskih tovarn »Rade Končar«, »Prvomajska« in »Jugomontaža« ter poslovnega združenja »Igra«.

Letos v Jugoslaviji:

Zgradili in modernizirali bodo 1500 km cest

Cestni promet čedalje bolj pridobiva na pomenu tudi v sosednji Jugoslaviji, kjer so imeli ob koncu lanskega leta 300.000 motornih vozil ali trikrat več kakor pred šestimi leti. Poleg tega pa je prišlo tekom lanskega leta v Jugoslavijo 1.400.000 tujih vozil, medtem ko so jih leta 1953 našteali le 17.815

Ta hitri porast števila motornih vozil — tako domačih kakor tudi tujih — postavlja vedno večje zahteve do cest. V zadnjih letih je Jugoslavija vložila v gradnjo novih ter modernizacijo starih cest že visoke vsote, vendar vse to še zdaleka ne zadostuje. Samo lani so imela cestna podjetja na razpolago kakih 15 milijard dinarjev, letos pa se bodo sredstva povečala na več kot 25 milijard. Ker pa za celotno vzdrževanje cest tudi ta sredstva ne bodo zadostovala, nameravajo uvesti posebne predpise, po katerih bodo za vzdrževanje cest morali prispevati tisti, ki jih uporabljajo.

Za letošnje leto ima Jugoslavija v načrtu, da bo zgradila in modernizirala 1500 km cest, od tega bo zgrajenih kakih 450 km novih cest ali za 40 odstotkov več kakor lani, rekonstruiranih in moderniziranih pa bo kakih 1000 km. S tem bo imela Jugoslavija okoli 11.600 kilometrov sodobnih avtomobilskih cest ali približno polovico zares sodobnih cest prvega in drugega reda, medtem ko bodo vse ostale ceste teh dveh redov modernizirane do leta 1970.

Sredstva, ki jih bodo letos porabili za zgraditev in modernizacijo cest, bodo znašala 80 milijard dinarjev. V glavnem bo dograjen približno 340 km dolgi odsek jadranske magistrale od Šibenika do Bara, kjer bodo morali zgraditi tudi velika mostova čez Krko pri Šibeniku in čez Nerevno pri Metkoviću. Razen obalnega dela bo zgrajenih tudi 70 km jadranske magistrale od Kolesina do Bjelega polja in od Lipljana do Uroševca. Končno pa bosta letos dograjena še odseka ceste Bratstva in enotnosti Ljubelj — Naklo in Skopje — Petrovac.

Nezadovoljstvo francoskih kmetov

z vladno kmetijsko politiko stalno naraščajo

Prejšnji teden je sindikat francoskih kmetijskih delavcev organiziral »Dan nezadovoljstva«, s katerim je predočil javnosti težave in zahteve kmetov, ki so čedalje bolj nezadovoljni z vladno kmetijsko politiko. Omenjena organizacija opozarja na dejstvo, da predstavljajo kmetje v Franciji eno petino celotnega prebivalstva, vendar so dohodki kmetovalcev čedalje manjši, kmetijstvo pa da je najbolj zapostavljena panoga gospodarstva. Lani so bili na primer dohodki v kmetijstvu za tri odstotke nižji kot predlanskim, v drugih gospodarskih panogah pa so se povečali za štiri odstotke.

Federacija sindikatov kmetijskih proizvajalcev vidi vzrok takemu razvoju v vladni politiki cen kmetijskih pridelkov, ikakor tudi v dejstvu, da so investicije v kmetijstvu premajhne. Poleg tega zahtevajo francoski kmetje boljše pogoje in možnosti za

POŠIROKEM SVETU

WASHINGTON. — Ankele med ameriškimi volivci kažejo, da republikanec Goldwater in Rockefeller drug drugemu zapirata pot do kandidature. Pač pa se nakazuje možnost kandidature Richarda Nixona. Rockefeller je hotel pridobiti prednost, ko je ponudil Goldwaterju javno diskusijo v stilu Kennedy-Nixon, toda senator iz Arizone se je izmuznil. Čemu razprava Goldwater je klinično jasen primer in Rockefeller ima prav, da je »Goldwater prehuda nevarnost za mir, da bi si ga ZDA lahko privoščile za predsednika.«

ATENE. — Šef grških radikalov Kanelopoulos je v nedeljo na predvolilnem zborovanju v Solunu napadel Papandeuovo Unijo centra, da znižuje vrednost dražme in povzroča gospodarsko nestabilnost. »Elefterija«, glasilo Unije, pa odgovarja, da se hoče desnica z nedovoljenimi sredstvi dokopati do oblasti in da ustvarja ozračje, značilna za ponarejene valitve leta 1961. Pravi, da postaja ozračje pred valitvami vse bolj strupeno, k čemur nemalo prispeva grški tisk.

REKA. — V kratkem se bodo začeli razgovori med ladjedelnico »Trefji maj« in brazilskimi ladjedelniki podjetji o graditvi kombiniranih ladij za prevoz razsutega in tekočega blaga.

BERLIN. — Vodstvo komunistične stranke Nemčije je ponovila svojo zahtevo bonnski vladi, naj prekliče prepoved KP Nemčije iz leta 1956. Ta zahteva je izražena v pismu sekretarja CK KP Nemčije Maksa Reimanna, ki ga je postal 10. januarja kanclerju Erhardu.

MOSKVA. — Francoski minister za finance Valery D'Estaing ter minister za zunanjo trgovino Sovjetske zveze Nikolaj Patolicev sta se razgovarjala o raznih vprašanjih v zvezi s sovjetsko-francoskimi gospodarskimi odnosi.

BRUSEL. — Minister za obrambo Segres je izjavil v belgijskem parlamentu, da Belgija ne bo sodelovala pri ustvarjanju multilateralne jedrske sil Atlantskega pakta.

BEograd. — V Beogradu so zaključili in podpisali zapisnik o razgovorih med planerji Bolgarije in Jugoslavije o sistemu planiranja, pripravljaju predlogov plana razvoja v obeh deželah in možnostih, da bi se gospodarsko sodelovanje med njima razširilo. Ko so ugotovili, da so takšni razgovori obojestransko koristni, so sklenili, da se bodo stiki med planskimi organi obeh dežel nadaljevali.

RIM. — Na seji nove socialistične stranke proletarske enotnosti so proučevali sedanje politično stanje v državi in razpravljali o organizacijskih problemih nove stranke. V sporočilu očita direktorja vladi levega centra, da je njena zunanja politika v nasprotju z željami italijanskega ljudstva, ki so bile izražene na zadnjih parlamentarnih volitvah. Nova stranka zahteva, naj Italija prizna LR Kitajsko.

WASHINGTON. — Francoski predsednik de Gaulle je obvestil predsednika Johnsona, da je sklenil priznati LR Kitajsko predvsem zato, ker se mu v naglo spreminjajočem se svetu ne zdi pametno že naprej ignorirati najštevilnejši narod na Daljnem vzhodu. Po njegovem mnenju je »ameriška politika izoliranja LR Kitajske nesmotrna in zastarela«. Po mnenju ameriških funkcionarjev Francija najbiž meni, da mora Zahod v »konfliktu med Sovjetsko zvezo in LR Kitajsko imeti z obema kar največ stikov«. Po ameriških ocenah je de Gaulle prepričan, da je priznanje Kitajske docela v skladu z načrti njegove vlade, da obnovi francoski vpliv v jugovzhodni Aziji.

RIO DE JANEIRO. — Brazilski predsednik Goulart bo predlagal konferenco predsednikov Argentine, Bolivije, Urugvaja, Paragvaja in Brazilije. Brazilski tisk piše, da bi lahko šefi teh držav skupno proučili vprašanje največje hidrocentrale na svetu, ki bi dajala 10 do 12 milijonov kilovatih ur električne energije. To bi bil največji industrijski objekt v Latinski Ameriki. Hidrocentrale bi oskrbovala z električnim tokom vseh pet držav.

TOKIO. — Japonska socialistična stranka je v odprtem pismu zunanjemu ministru ZDA Rusku protestirala proti načrtu, po katerem naj bi poslali v japonska pristanišča ameriške podmornice, ki so oborožene z atomskimi rakletami.

MOSKVA. — V osrednjih področjih evropskega dela Sovjetske zveze že več ko teden dni nenavadno močno in hitro nihajo temperature, tudi za 20 stopinj v 24 urah. Celotno najstarejši Moskvočani ne pomnijo takšnih temperaturnih sprememb v tako kratkih časovnih presledkih.

MOSKVA. — V Moskvi so vrtili za diplomate nov film »Tijana«, ki ga je režiral režiser Basov po istoimenskem romanu pisatelja Bondarjeva. Film je razdeljen na dva dela, ker je zelo dolg, in traja tri ure in pol. Roman pripoveduje o enem izmed toliko primerov stalinskega terorja in ga je objavila znana moskovska literarna revija »Novi mir«.

BUDIMPESTA. — Pred nekaj dnevi je bila v Budimpešti tradicionalna letna prireditve pripadnikov južnoslovanskih narodnosti, ki živijo na Madžarskem. Bazen številnih povabljenih so se prireditve udeležili tudi veleposlanik SFRJ v Budimpešti, predstavniki madžarskega ministristva za zunanje zadeve ter predstavniki raznih manjšinskih zvez na Madžarskem. V bogatem programu so prevladovali pesmi in plesi jugoslovanskih narodov, ki jih po tradiciji gojijo v kulturno-umetniških društvih južnih Slovanov.

MOSKVA. — V Moskvi se je te dni mudil član komisije zveznega izvršnega sveta za kulturne stike SFRJ z inozemstvom Osman Djikič, ki je vodil jugoslovansko delegacijo na pogajanjih o kulturnem in znanstvenem sodelovanju med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo za leto 1964-65. Po končanih pogajanjih je Djikič ostal nekaj dni v Sovjetski zvezi kot gost Romanovskega, predsednika državnega sveta Sovjetske zveze za kulturne stike z inozemstvom.

BERLIN. — Demokratična republika Nemčija in Zvezna republika Nemčija sta se dogovorili o blagovni izmenjavi v tem letu, ki se bo razvijala po sedanjem sporazumu.

strokovno izobraževanje vaške mladine, ki v tem pogledu močno zaostaja za mestno mladino. Končno pa naj bi bil sprejet tudi zakon, ki bi zajamčil odškodnino za škodo, nastalo zaradi vremenskih neprikl.

Včeraj pa se je v Franciji začela doslej največja protestna akcija kmetijstva, v okviru katere hočejo v vsej državi ustaviti prodajo tržišču.

Več prosvetne dejavnosti

Proti kulturni nadmoči, ali bolje povedano kulturnemu pritisku večinskega naroda, čeprav bi morali odgovorni na merodajnih mestih po ustavi in po členu 7 državne pogodbe kulturno prizadevanje in pospeševanje narodne manjšine v državi pospeševati in podpirati, je nujno storiti iz lastnega vse, kar premorejo naše sposobnosti, da dvignemo in razgibamo prosvetno delo ustrežajoče demokratičnemu in naprednemu duhu časa. Takemu kulturno-prosvetnemu ustvarjanju pa so z materialnimi podporami dolžni pomagati tudi občine, deželna in država. Cilj našega prosvetno-kulturnega dela je razen drugega vedno tudi osredotočen na zblizevanje, sodelovanje in predvsem kulturne izmenjave med narodom doma in v deželi.

V bodočih mesecih bočemo in moramo premakniti naše krajevno organizirano prosvetno življenje k živabnejšemu razmahu. Žalostno bi bilo, če bi pustili predvsem našo nadarjeno mladino, ki je brez dvoma dovzetna za naše kulturne ideale, v primitivni miselnosti in kulturni zanemarjenosti. Osrednji možgani naše prosvete v centralni organizaciji Slovenski prosvetni zvezi so pripravljene pomagati povsod, kjer je potrebno in zaželeno z jasnim ciljem, kaj pravzaprav hočemo.

Prikužno opremimo po celicah naših prosvetnih organizacij društvene prostore, odprimo delujoče knjižnice in vzbujamo zanimanje za branje bogate slovenske strokovne in lepe literature, pa tudi za branje dobre in koristne nemške knjige. Odbori naj se zbirajo k sejam, kjer naj obravnavajo pereča vprašanja in skličejo občne zbornice. Igralske in pevске skupine naj priravajo lepe domače prireditve, društva pa naj ne zanemarijo posredovati tudi zanimi-

Kulturna izmenjava med Koroško in Slovenijo

Kakor smo na kratko poročali že v zadnji številki našega lista, bo ljubljanska Opera v okviru uradne izmenjave med Koroško in Slovenijo tudi letos gostovala v Celovcu in v Mestnem gledališču priredila dve predstavi. O tem gostovanju so se dogovorili pred nedavnim, ko sta v Ljubljani bivala vodja kulturnega referata koroške deželne vlade dvorni svetnik dr. Othmar Rudan in direktor celovškega Mestnega gledališča Otto Hans Böhm. Sekretar republiškega sekretariata za kulturo in prosveto Miloš Poljanšek je za celovška predstavnika priredil kosilo, ki so se ga udeležili tudi predsednik odbora izvršnega sveta za prosveto, kulturo in znanost Ludvik Gabrovšek, upravnik Slovenskega narodnega gledališča Smiljan Samec ter zastopniki kulturnih ustanov, ki bodo sodelovale v letošnji kulturni izmenjavi.

Na razgovorih med predstavniki kulturnih ustanov Koroške in Slovenije so se konkretno dogovorili o izmenjavi gledaliških ansamblov in bo ljubljanska Opera ob svojem gostovanju v celovškem Mestnem gledališču uprizorila 7. marca Verdijevo opero „Macbeth“, s katero bo počastila jubileja Shakespeara in Verdija, ter 8. marca komično opero Wolf-Ferrarija „Zdraha na trgu“. Celovško Mestno gledališče bo obisk vrnilo konec marca in bo v Ljubljani gostovalo z Raymondovo opereto „Maska v modrem“. Prav tako bo tudi letos gostovala v Celovcu Slovenska filharmonija, ki bo v začetku maja izvajala na koncertu v Domu glasbe med drugim slovensko noviteto Uroša Kreka „Koncert v D-duru“.

Ob tej priložnosti so razgovarjali tudi o možnostih izmenjave drugih ansamblov, vendar se bodo o podrobnostih domenili pozneje. Pač pa je bila načeta možnost razširitev kulturnega sodelovanja tudi na izmenjavo filmov, kratkometražnih in celovečernih, pri čemer bi za predvajanje v Celovcu prišel v poštev zlasti najnovejši slovenski film po Prežihovih „Samorastnikih“, posebno že, ker je to Prežihovo delo pred nedavnim izšlo v Celovcu tudi v nemškem prevodu. Splošno pa je bila med razgovori v Ljubljani z obeh strani izražena želja, da bi se to že tradicionalno sodelovanje med Koroško in Slovenijo v bodoče še poglobilo — kot bistven prispevek k izboljšanju in utrjevanju prijateljskih odnosov med sosednjima deželama.

va, poučna in aktualna predavanja in mnogo drugega več, kar v kratkem sestavku ni mogoče vsega naštetiti.

K temu pomembnemu in koristnemu sodelovanju so povabljeni prav vsi in če v skupnem prizadevanju združimo moči, uspehi ne morejo izostati.

Celovško Mestno gledališče sredi uspešne igralske sezone

Kratko pred novim letom se je celovško Mestno gledališče spet preselilo v svojo lastno zgradbo, ki je tekom lanskega poletja — vsaj v notranjosti — precej spremenilo svojo podobo. Kljub večmesečnemu „gostovanju“ v Domu glasbe pa je gledališče nemočno izvajalo svoj program in je napram prejšnjim letom zabeležilo lep napredek tako po številu predstav kakor še posebno po številu obiskovalcev.

Povečanje števila obiskovalcev za dobrih 9000 oseb gre seveda v prvi vrsti na račun razširjenega programa gostovanj v drugih mestih Koroške. Samo meseca marca lanskega leta je gledališče poleg 27 predstav v svojem poslopiju in dveh predstav v Domu glasbe imelo še 17 gostovanj izven Celovca. V prvih štirih mesecih sedanje igralske sezone — torej v času od 1. septembra do 31. decembra 1963 — pa je imelo gledališče skupno 155 predstav, to je za osem več kot v prejšnjem letu, medtem ko se je število gostovanj v primerjavi s prejšnjim letom povzpelo od 22 na 43. Zimska sezona bo trajala do 20. junija in so v tem času predvidena tudi gostovanja v okviru kulturne izmenjave med Koroško in Slovenijo ter Videmske pokrajine. Za čas od 25. julija do 30. avgusta je v načrtu poletna sezona, ki bo obsegala tudi dve predstavi Straussove operete „Noč v Benetkah“ v Vrbi, kjer bo zgrajen poseben oder na jezeru.

Hochhutov „Namestnik“ tudi na Dunaju izzval živahno reakcijo

Odkar je bilo predlanskim v Berlinu prvič uprizorjeno Hochhutovo delo „Namestnik“, je prišlo že v številnih evropskih mestih do pravih gledaliških škandalov, ki čedalje bolj odkrivajo dejstvo, da nekaterim krogom nikakor ne gre v glavo svoboda mišljenja. Delo kritično obravnava pasivne odnose visokih in najvišjih krogov katoliške cerkve do iztrebljanja Židov v dobi nacizma in je — kot je dejal ravnatelj dunajskega Volkstheatra ob nedavni premieri tega dela na Dunaju — rekvjem za milijone žrtev nacističnega nasilja. Kljub temu pa gotovi krogi povsod, kjer to delo uprizorijo, načrtno organizirajo protestne manifestacije in prirejajo v gledaliških sramotne škanđale, samo da bi prikriili resnico, ki je za prizadete seveda silno neprijetna.

Tudi ob dunajski premieri „Namestnika“ je prišlo do takega škandala. Medtem ko so nekateri sprejeli delo z navdušenim aplavzom, so drugi uprizorili pravi pobalinski „koncert“ in ob prizoru, ko si mladi jezuitski duhovnik pred papežem demonstrativno pripne na duhovniško obleko rumeno židovsko zvezdo, z žvižganjem izsilili večminutno prekinitve predstave.

Podobni dogodki se bodo verjetno pripetili tudi še drugje, kjer bodo imeli dovolj poguma za uprizoritev tega dela. Vendar resnice tudi s takimi nekulturnimi izbruhi ne bo mogoče prikriti.

5. februarja premiera v Celovcu:

Dunajska „Revija na ledu“ tokrat z jubilejnim sporedom „Sanje o sreči“

Svetovno znana dunajska „Revija na ledu“ slavi letos svoj 25-letni jubilej in je za to priložnost pripravila poseben spored, katerega naslov se glasi „Sanje o sreči“. Pravzaprav sta to dva samostojna sporeda, združena v enega, ki traja tri ure: tri ure visoke umetnosti, vrhunskega športa in prekipajočega humorja, predvsem pa neizčrpen zaklad privlačnosti za oči in pristno dunajskih melodij za uho.

Z revijo obhaja svoj „srebrni jubilej“ tudi režiser Will Petter, ki je svoj prvi spored pripravil leta 1938, medtem ko je Robert Stolz tokrat dvanajstič prispeval glasbeni del revije. Z jubilejnim programom sta oba znova potrdila svoje znanje, o čemer najbolj zgovorno pričajo številke obiskovalcev, zabeležene na predstavah v Belgiji in Nemčiji ter na Dunaju: v nemškem mestu Passau so našli 30.000 gledalcev, v Nürnbergu jih je bilo 42.000, v Lüttichu (Belgija) 95.000, v Antwerpenu 230.000, v Berlinu 135.000 in na Dunaju že v prvih dneh nad 100.000.

Dunajska „Revija na ledu“ se tudi letos predstavlja s pravim mednarodnim programom. Skoraj vsak izmed solistov prihaja iz druge države: Norbert Felsing in Karin Frohner iz Avstrije, Milena Kladrubská je večkratna državna prvakinja Češkoslovaške, Joan Haanappel je doma na Nizozemskem, Paul Sibley prihaja iz Kalifornije, oba para Kathrin in Fred Emanuel ter Lilly Lewin in Manfred Wollschläger sta iz Nemčije, Duncan Whaley pa je Anglež, medtem ko sta komika Havad po rodu Škota.

V Celovcu se bo letošnje gostovanje „Revije na ledu“ začelo prihodnjo sredo. Zanimanje je tudi tokrat silno veliko ne le na Koroškem in Štajerskem, marveč tudi v sosednjih deželah. Iz Slovenije so že lani našli nad 5000 obiskovalcev, letos pa jih napovedujejo kar 15.000, ki bodo prišli s posebnimi vlaki in avtobusi. Za dobra dva tedna bo Celovec spet privlačeval mnoge tisoče od blizu in daleč ter je pričakovati, da bo letošnji obisk lanskega še prekosil.

Univ. prof. dr. France Bezlaj:

Kritične pripombe k avstrijskemu delu o koroških krajevnih imenih

Nemške glasoslovne zakone uporabljajo Kranzmayer razumljivo neprimerno bolj precizno kakor slovenske in njegovi podatki bodo gotovo koristili tudi slovenistki. Zanimivi so njegovi podatki o krajevnih imenih po cerkvenih patronih, ki jih je na Koroškem preko 200; po njegovi presoji jih izvira dobra polovica iz protireformacijske dobe. Deset odstotkov teh imen se glasoslovno niti ni zrastle s krajevnim narečjem. Slovenska krščanska imena so po njegovem mnenju po večini prevzeta iz nemščine skupaj s šent-; imena Ivanje selo, Ivanek se mu zde novo importirana. Vendar razlike med Slovenijo in Koroško niso tako velike, da bi jih bilo potrebno posebej poudarjati. Cerkev in plemstvo so bili važnejši razširjevalci germanizacije kakor nemški kmet, ki se je naselil šele kasneje. Mesta so bila nedvomno že od prvih začetkov dalje nemško orientirana. Od osemnajstih koroških mest imata samo dva slovensko ime, Friesach in Ferlach, ker je Velikovec dvomljivo ime. Tudi rudarstvu in industrializaciji, ki sta pomagala utrjevati nemški viden dežele, posveti Kranzmayer primerno pozornost.

Piscu slovenske zgodovine kolonizacije bodo Kranzmayerjeve ugotovitve gotovo marsikaj koristile. Škoda, da niso vedno dovolj zanesljive in jih je mogoče v vsem, kar se nanaša na Slovence, samo kritično uporabiti. Če primerjamo njegovo sliko s celotnim ozemljem, bomo odkrili mnogo skupnih potez. Nemške dublete k domačim imenom prevladujejo do 19. stoletja. Vsa večja in pomembnejša središča dobijo že zelo zgodaj nemška imena, imena manjših krajev pa niso bila dosledno ponemčena. Neznatni zaselki pa čisto niso utegnili dobiti ponemčena imena. Tej imenski razvrstitvi se Kranzmayer popolnoma izogne, bila bi pa neprimerno bolj realna. Morda zaradi tega v drugem delu ne navaja več zgodovinskih zapisov imen, ker bi preveč omajali njegovo tezo o kontinuiteti nemštva. Iz vsega, kar vemo o Koroški, je za nas smešna trditev, da je bilo v 14. stoletju na Kranjskem, Goriškem in na spodnjem Štajerskem več in celo večjih nemških otokov, kakor je bilo v istem času slovenskih na Koroškem.

Če vzamemo v roke Kosovo Gradivo za zgodovino Slovencev in pregledamo medsebojno razmerje slo-

10 vanskih in tujih antroponimov, ki jih navajajo najstarejše listine, bomo videli, da so stara slovenska antroponima pravnih oseb in prič prav tako v manjšini kakor na Koroškem. Šele v kasnejših listinah je več domačih imen. Zato se Kranzmayer zadovolji, da navede stanje samo za 9. stoletje. Prevode imen, na katere tudi opozarja, zasledimo celo v srbskih in ruskih listinah, čeprav se tam kažejo v drugačni luči. Poleg domačega je imela marsikatera pravna oseba tudi krstno ime iz krščanskega imenskega fonda. V salzburški cerkvi je bilo krščansko ime razumljivo nemško. Tudi pri takšnih primerih Kranzmayer vsaj deloma pretirava. Precej fantazije je treba imeti, da se pogosten hipokoristnik Tessina rekonstruira v Svetosel, kar naj bi odgovarjalo nemškemu Ra(t)poto. V imenskih prevodih, ki so vedno zanimivo področje za jezikoslovca, pozablja Kranzmayer na ljudsko etimologijo, ki deluje še danes. Ker se je postavil na stališče, da je največkrat primarno nemško ime in je slovenski imenski par samo prevod, je moral sprejeti marsikatero etimologijo, ki se zdi slavistu dvomljiva. Vendar je to področje, ki bo zahtevalo še posebnega študija.

Nihče ne osporava Kranzmayerju bogatega znanja in razgledanosti v germanski filologiji in v metodah onomastičnega raziskovanja. Pripravi smo celo, da bi bila marsikatera

podrobnost v njegovi knjigi drugače zajeta, če bi slovensko in slavistično imenoslovje razpolagalo s takšnimi sintetičnimi deli kakor nemško. Mnogo je vprašanj, ki so slavistično še premalo raziskana, da bi danes mogli odgovoriti nanje. Kranzmayerjevo delo nam ne sme postati zgled, ampak samo vzpodbuda. Analiza imenskih tipov in njihove vloge v slovenskem imenotvornem procesu in solidno obdelan slovenski imenski fond nam bo šele omogočil vsestranski kritični pretres Kranzmayerjevih tez. Gotovo bo potrebno, da se bomo še desetletja vračali k njegovi knjigi, ki je prvi poskus vsestranske sinteze. Ne nameravamo braniti nekakšnih apriornih slovenskih stališč. Priznamo tisočletni vpliv nemške kulture na celotnem slovenskem ozemlju, ne samo na Koroškem. Znanstveno raziskovanje mora biti vedno iskanje objektivne resnice, ne pa sredstvo za razpihovanje nacionalnega šovinizma. Jezikovno mešana področja, kakor je Koroška, so gotovo neprimerno bolj zahtevna za vsestransko znanstveno obdelavo kakor čisto nemška ali slovenska pokrajina. Zato pa zahteva njena razvojna problematika najstrožje metodične discipliniranosti, ki ji Kranzmayer ni bil vedno kos. Preveč popušča in se pusti zavesti domišljiji, pritegne samo tisto gradivo, ki govori njemu v prid, ne operira vedno pravilno s slavističnimi do-

gnanji in jih tudi premalo pozna. Njegove etimologije slovenskih imen so površne, dostikrat samo približne, zadovolji se s tem, da ugotovi osnovno imensko bazo, nadaljnji izvedbi pa ne posveti nobene pažnje. Redko je slovensko ime na Koroškem, za katero ne bi mogel najti primerjalnega gradiva v slovenskem imenoslovju. Pomagalo bi mu pri rekonstrukcijah tvorb, ki so težavne celo tam, kjer je slovenska verzija še danes ohranjena, ne samo v nemških substitucijah. To je največja pomanjkljivost drugega dela njegove knjige. Upali smo, da bomo v drugem delu našli podrobno dokazilno gradivo, ki bo dopolnjevalo njegova izvajanja v prvi knjigi. Zadovoljil pa se je samo z najnovejšimi imenskimi podatki brez poglobitve, kar onemogoča kritično uporabo. Toda podrobne pripombe k posameznim imenom bi zahtevale malodane posebno monografijo, saj samo Miklošič in Lessiak ne moreta zadostovati za neoporečno rešitev vsega koroškega imenskega fonda slovenskega porekla.

Kranzmayerjevo delo ni in ne sme biti zadnja beseda, ki je bila izrečena o kolonizaciji Koroške in o slovenski udeležbi v njeni zgodovini. Naša naloga pa je, da s podrobnimi raziskavami preverimo in korigiramo ne samo njegove splošne trditve, ampak tudi njegovo gradivo.

Konec

KULTURNE DROBTINE

● Rojstno hišo velikega slovenskega pesnika Otona Zupančiča na Vinici ob Kolpi nameravajo v celoti spremeniti v muzej. Trenutno je Zupančičev muzej urejen le v delu prilijčja, pozneje pa bodo v muzej spremenili tudi prvo nadstropje ter tja premestili tudi krajevno muzejsko zbirko, ki je v glavnem posvečena etnografiji.

● V Leningradu je poseben muzej glasbenih instrumentov, ki je bil ustanovljen leta 1902. Po novejših podatkih je v njem zbirka 2500 glasbil. Med dragocenostmi so stradivarske ter klavirji, ki so bili nekaj last slavnih glasbenikov Rimskega-Korzkova, Borodina, Glinka in drugih.

● Generalni sekretar mednarodnega filmskega festivala v Cannesu je napovedal več organizacijskih sprememb te velike filmske prireditve v letošnjem letu. Pod geslom „Manj filmov in manj nagrad“ bo festival odšel sprejel po en igrani in en dokumentarni film le tistih držav, ki so že uveljavile kvaliteto svoje filmske proizvodnje. Filmi drugih držav bodo vključeni v program festivala takrat, če bodo dosegli zadovoljivo kvaliteto raven. Prav tako bodo zmanjšali tudi število nagrad: poleg glavne nagrade, ki se ne bo več imenovala „Zlata palma“ marveč „Velika nagrada“, bodo podelili še priznanja za glavno moško in žensko vlogo ter nagrado žirije.

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“
v Škofičah

V a b i l o

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Škofičah bo priredilo v soboto, dne 1. februarja 1964, ob pol osmi uri zvečer

PROSVETNI VEČER

v prostorih gostilne Bürger v Škofičah

V sporedu bodo sodelovali pevski zbori Loga vas, Škofiče in Hodiše, društveni igralci pa bodo nastopili z veseligrami. V odmorih bodo igrali tamburaši in instrumentalni trio. Med prireditvijo in po prireditvi pa bo igral tudi ansambel „Šest mladih“ iz Kranja. Po zaključku bo prosta zabava s plesom.

V nedeljo, dne 2. februarja 1964, ob sedmi uri zvečer bo prosvetna prireditev z istim sporedom pri **Antoniču na Reki pri Št. Jakobu v Rožu.**

Prireditvi obetata biti zanimivi in pestri, zato vabi k številni udeležbi mlado in staro v obeh krajih

društveni odbor

Slovensko prosvetno društvo „Danica“
Št. Vid v Podjuni

V a b i l o

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Št. Vidu v Podjuni bo priredilo v **nedeljo, dne 2. februarja 1964, ob 14.30 uri** veseligr

„Micki je treba moža“

pri Pušniku v Grabalji vasi. Pojela tudi mešani in moški pevski zbor.

K številni udeležbi vabi

o d b o r

Vodiča vas pri Brnci

Pred kratkim je v naši vasi umrl Kolnikov oče, Müller Janez, v 80. letu starosti. Rajni Kolnikov oče je bil vse svoje življenje zaveden in značajan mož in je moral kot tak deliti usodo številnih družin iz bekštanjске občine, ki so jih nacisti aprila 1942 s puškinih kopiti izselili iz rodne grude v mrzlo tujino in negotovost. Tud on je moral zapustiti, kar mu je bilo najdražje, svoj dom, domači kraj in sadove več kot petdesetletnega življenja. Leta izseljenštva je prebil v Frauenaurachu, od koder se je leta 1945 z družino spet vrnil na svoj zapuščen dom. Kakor v svoji mladosti je bil Kolnikov oče tudi na stara leta tesno povezan z našim narodnim življenjem, pri čemer mu je bil Slovenski vestnik stalni bodritelj in obveščevalec. Vse svoje zadnje tedne in dni ga je nestrno pričakoval in rad prebiral. Naj mu bo domača zemlja, ki jo je nad vse ljubil, lahka. Njegovim svojcem pa naknadno naše sožalje.

KOLEDAR

Petek, 31. januar: Peter
Sobota, 1. februar: Ignacij
Nedelja, 2. februar: Svečnica
Ponedeljek, 3. februar: Blaž
Torek, 4. februar: Andrej
Sreda, 5. februar: Agata
Četrtek, 6. februar: Daraleja

Priprave na občinske volitve

Za občinske volitve na Koroškem, ki bodo po šestih letih z izejmo občin Celovec in Beljak, dne 1. marca, se volivci in volilne skupine pripravljajo po vsej deželi. Ljudje se zavedajo, da jih ta najmanjša upravna enota zadeva neposredno. Za vsakega je občina prva instanca, potem katere se rešujejo in posredujejo zadeve najrazličnejšega značaja, razen tega pa imajo občine kot avtonomne ustanove mnoge naloge v korist občanov. Naloge občine izpolnjuje župan z odborom, več zadev lahko župan rešuje v lastnem območju, povečini pa je vezan na sklepe odbora. Zaradi tega je že sedaj po občinah živahno zanimanje za volitve in ugibanje, kdo bo v prihodnji delovni dobi zastopal interese občanov v občinskem zastopstvu. Ni vseeno, koga volivci pošljejo v občinski odbor in kdo bo župan. Novi občinski odbor bo takšen, kakršnega bodo ljudje izvolili. Občinske volitve se od drugih volitev razlikujejo tudi v tem, da volivci kandidate neposredno poznajo in volijo osebe, o katerih so prepričani, da bodo njihove koristi najboljše, najvestnejše in nepristransko zastopale.

Poleg običajnih strankarskih list pripravljajo po mnogih občinah tudi izrazite krajevne liste, katerih nosilci niso vezani na eno ali drugo politično stranko. Po občinah na jezikovno mešanem ozemlju pripravljajo take liste na primer v Bekštanju, Ledincah, Rožeku, Št. Jakobu, Logi vasi, Škofičah, Kofmari vasi, Svetni vasi, Slovenjem Plajberku, Škocijanu, Dobri vasi, Globasnici, na Bistrici pri Pliberku, v Pliberku in drugod. Za te samostojne nastope pri občinskih volitvah smatrajo pobudniki teh list in volivci za predvsem važno, da morejo pravilno in pravično zastopati v občinskem odboru njihove krajevne potrebe le domačini, ki razmere poznajo v podrobnostih ter uživajo zaupanje, da se bodo tem vprašanjem posvetili nesebično in nepristransko za blaginjo vseh občanov brez razlike poklica, prepričanja in jezikovne pripadnosti. Zato so na volilnih sestankih postavili na svoje liste kandidate, ki jim zaupajo, da bodo po svojih moralnih vrlih in poštenju storili svoje najboljše za blaginjo občanov na vseh področjih, kjer koli bo potrebno in ne nazadnje, da bi doprinesli k temu, da bo mir po naših občinah, da bo vladala strpnost; to so ljudje, ki ne poznajo narodnosne mržnje ter sta jim pri srcu blaginja in napredek celotne občine z vsem njenim prebivalstvom.

Zadovoljiv uspeh pri volitvah bodo tudi te volilne skupine skušale doseči z združe-

nim in enotnim delom. Zaradi tega so na svojih volilnih razgovorih sklenili, da bodo predvolilne tedne dobro izkoristili. Z optimizmom, čulom odgovornosti in iskrenostjo bodo šli v volilno kampanjo. Pristopili bodo do vsakega človeka brez predsodkov, če morda tudi drugače misli. Nikogar ne bodo odpisali, vsakega bodo skušali prepričati za ideje svojega volilnega proglasa.

SKZ OBVEŠČA:

Danes se je pri Pušniku v Grabalji vasi pričel dvodnevni

Špecialni govedorejski tečaj

ki se bo nadaljeval jutri ob 9. uri. Zaključek tečaja jutri ob 16.00 uri.

Jutri bo enak tečaj pri Prangarju v Zmoličah. Pričetek ob 9. uri dopoldne. Tečaj bo trajal do nedelje popoldne.

Cilj tečaja je, da pokaže potrebo in prednosti poenostavitve kmetovanja zlasti na področju živalske proizvodnje. V predavanjih in razgovorih bodo obravnavani pogoji, ki jih je treba upoštevati pri preusmeritvi in specializaciji kmetovanja ter pri kooperaciji v govedoreji. Predavanja bodo popestrili filmi in ustrezne slike.

Drveša vas

Prejšnjo nedeljo je bilo v gostilni pri Karbevcu razigrano, veselo in živahno življenje. Bilo je ženitovanjsko slavlje mladega para, na katero so prihiteli sorodniki ženina in neveste ter mnogo drugih svatovskih gostov, na večer pa tudi vse polno „oknarjev“. Vsi so izkazali ženinu in nevesti, da ju radi imajo ter jima želijo vse lepo na skupni poli življenja.

Ženin je bil Konrad Kuster, zaposlen v Thurnovem podjetju, nevesta pa Gretl Tomaz iz Šmarjele pri Pliberku. Oba, nevesto in ženina, poznamo in smo prepričani, da sta se našla mlada človeka, ki se bosta rada imela in skupno delila veselje in težave v življenju. Nevesta Greta izhaja iz znane in od vseh spoštovane Tomaževe družine v Šmarjeti, znane po svoji gostoljubnosti in iz prejšnjih hudih let po svojem doprinosu v borbi za mir in pravico v svetu. Kmalu po vojni, po zmagi nad nacizmom, so v Tomaževi hiši napačili tudi telesne ostanke borca za lepše življenje, Baštejevega

sina, doma v Lokovici tik za mejo, ki je moral svojo mlado življenje žrtvovati v znamenem zverinskem pokolju pri Apovniku na Komlju. Njegove telesne ostanke so izkopal iz krvaveče naše zemlje, jih prepeljali k Tomažu in jih položili na mrtvaški oder, obdani s svečami in mnogim cvetjem hvaležnih src. K Tomažu ga je prihajalo škropiti prebivalstvo iz vse okolice. O tem mlada nevesta še ni mogla vedeti ker je bila še majhno dekle-otrok, povedala pa ji je žalosne dogodivščine njena mati Ančka.

Nevesto pozna ogromno ljudi v naši okolici, saj je bila dalje časa natakarica v znani gostilni pri Brezniku v Pliberku, kjer je gostom postregla vedno v zadovoljstvo. Greta je tudi absolventka gospodinjskega tečaja Slovenskega šolskega društva v Celovcu.

Kakor je bilo veselo na „ovseli“, tako naj bo mlademu paru, Gretl in Konradu, lepo tudi v bodočem skupnem življenju!

Kakor imamo vtis, je spored ugajal ter se je navdušenje stopnjevalo do konca. Kratkemu odmoru po koncertu je sledil družabni večer. Kar je naša godalno-pevska skupina na tem večeru prisrčnega doživela, jaz sam v svoji polstoletni tovrstni dejavnosti nisem doživel. Videli smo, da se zna to ljudstvo veseliti, je odraz človeka svobode s široko dušo in globokim srcem v tem prekrasnem gorskem svetu. Takšno lepo neskaljeno veselje bi si želel tudi po naših dolinah. Sedaj šele morem razumeti te ljudi, ki so trpeli in umirali za ta lepi košček zemlje. Dal Bog, da bi ostali za vedno zvesti narodu in domovini!

Lepi večer nam je vsem vse prehitro minil, tolažili pa smo se s tem, da se bomo še videli, ker so nas ob slovesu povabili na nadaljnje obiske.

Upamo, da smo v Sele zares prinesli veselje, trdimo pa, da smo ga še več odnesli mi v naše doline — kjer »mogle se vlačijo, duha more in tlačijo«.

Lep uspeh našega gostovanja v Selah-Kotu izpodbija tla onim, ki bi radi zlohotno in načrtno ovirali naše pošteno glasbeno-kulturno prizadevanje. Nad vse razveseljiva številna udeležba na prireditvi in zadovoljstvo vseh udeležencev je gotovo zelo prepričljivo odgovor takšni ožini.

P. Kernjak

Vodilo pa jim je, da bodo vodili volilno kampanjo stvarno in dostojno.

V bodočem občinskem odboru pa bodo pripravljene sodelovali tudi z dobrohotečimi pripadniki drugih volilnih strank ali skupin, ker nihče ne trdi, da se ne bi tudi med mandatarji drugih list našli dobromisleči ljudje, v kolikor jim dejavnosti ne onemogočajo na vodstvih strank, kar se je že čisto dogajalo.

Pri volitvi župana pa jim bo merilo, da bodo, če bo treba, podprli listega kandidata, ki je po svoji dosedanji dejavnosti in nastrojenju pokazal največ razumevanja za skupne nedeljene koristi vseh občanov brez razlike.

Občni zbor SPD „Bisernica“
v Celovcu

Šestdeset let je letos, odkar so Slovenci v Celovcu ustanovili slovensko prosvetno društvo »Bisernica«. Ze pred prvo svetovno vojno je društvo posredovalo celovškem Slovencev vrsto lepih kulturnih in družabnih prireditev, predvsem tudi s sodelovanjem društvenega tamburaškega zbora, ki je gostoval tudi po mnogih drugih krajih naše zemlje. V nacistični dobi je bilo društvo razpuščeno, toda tradicija je ostala.

Po drugi svetovni vojni so Slovenci v Celovcu »Bisernico« spet poživili in obnovili. Spet je društvo začelo s svojo dejavnostjo, ki je bila v gotovih razdobjih bolj ali manj uspešna. Posebno plodovito delo je bilo v prvih letih in tudi pozneje je društvo posredovalo filmske predstave, literarne večere in potopisna predavanja, kakor je bilo slišati na zadnjem občnem zboru društva iz poročila dotedanjega predsednika Blaža Singerja.

Občni zbor »Bisernice« dne 23. t. m. je bil v znamenju volje za razmah in vsestransko dejavnost v bodočnosti naše prosvetne celice v našem glavnem mestu, ki naj zajame čim večji krog v Celovcu živih Slovencev. Udeležba na občnem zboru je bila zadovoljiva, navzoče je pozdravil predsednik »Bisernice« Blaž Singer in med temi posebno predsednika Slovenske prosvetne zveze odvetnika dr. Francija Zwitterja.

Po odobrenih poročilih odbornikov se je razvila živahna in stvarna diskusija v znamenju iskanja poti, kako naj bi društvo še bolj izpolnjevalo svoje poslanstvo in zajelo čimveč članov. V diskusiji je sodelovala vrsta navzočih članov, kjer se je izražala želja, da bi društvo posredovalo čimveč kulturno-prosvetnih in družabnih prireditev, s čemer bi pridobili več celovških Slovencev. Med drugimi je Janez Weiss nasvetoval ustanovitev društvenega pevskega zbora in zabavne prireditve. Predsednik SPZ je povedal, da so bile zadnja leta težave pri dobavi slovenskih filmov, sedaj pa so na razpolago spet trije novi, ki jih bo mogoče predvajati tudi v Celovcu. Za društveno življenje pa je posebno razveseljivo, da bo v kratkem na razpolago prostor v Dijaškem domu, kjer bodo lahko društveni sestanki in prireditve. Naglasil je potrebo vzbujati zatimanje za društveno delo med dijaško mladino in poskus dela s slovensko inteligenco v Celovcu. V načrtu je tudi predavanje Nika Kureta o ziliškem števnanju.

V zaključni besedi je predsednik društva ponovil, da so dosedanja odborniki po svojih dolžnostih vse bolj obrnjeni na dogajanja, delo in probleme na podeželju in se zaradi tega ne morejo toliko posvečati kulturno-prosvetnemu delu med celovškimi Slovenci. Zato je potrebna vključitev v novi odbor ljudi, ki so v prvi vrsti Celovčani.

Za člane novega odbora so bili soglasno izvoljeni: predsednik Janez Weiss, podpredsednik dipl. trg. Milan Breznik, tajnik Blaž Singer, namestnica Bređica Kuhar, blagajnik Franc Kušej, namestnica Mara Pradetto in knjižničar Franjo Ogris. Za računsko pregledovalca sta bila izvoljena Lojzka Pak in dipl. trg. Franci Brežjak.

Ples slovenskih študentov na Dunaju

Klub slovenskih študentov na Dunaju je priredil zadnjo soboto svoj tradicionalni pustni ples, katerega se je udeležilo lepo število študentov ter drugih dunajskih Slovencev in njihovih znancev.

Predsednik kluba Miha Kulnik je pozdravil častne goste rektorja g. Ivana Tomaziča, zastopnika jugoslovanskega poslanstva dr. Mitiča, opernega pevca dr. Marjana Rusa, lektorja za slovenščino na dunajski univerzi dr. Karla Piuka in odvetnika dr. Toneta Jelena.

Na plesu je pel tudi klubski zbor pod vodstvom Huberta Greinerja, za humoristične vložke pa je poskrbel Joško Buch.

Izdajatelj, lastnik in založnik: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec - Klagenfurt, Gasometergasse 10, telefon 56-24. Glavni urednik: Rado Janžič, odgovorni urednik: Lovro Potočnik. — Tiska založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje. — Dopolni naj se pošiljajo na naslov: Celovec - Klagenfurt 2, Postfach 124.

Ne moremo pozabiti

Prireditve, ki jo je imela naša pevsko-godbeno skupina ob novoletnih praznikih v Selah-Kotu, nam je v najprijetnejšem, neizbrisnem spominu ter nam je srce prepolno, zato moramo o tem našem doživetju povedati tudi drugim.

Po lepem koncertu popoldne v Št. Janžu v Rožu, kjer je bilo tudi doživetje, kakršnega nismo pričakovali, smo po majhnem okrepčilu krenili z mešanimi občutki na pot v Sele-Kot. V gostilni pri Maleju je bilo napovedano naše nadaljnje gostovanje. V začetku smo vsak zase še ugibali, kako nas bodo sprejeli in če nas bodo razumeli. Od več strani pa so nam že zatrjevali, da je v Selah hvaležna publika, vendar bili smo bolj pesimisti kot optimisti.

Pot v ta gorski kraj nam je bila nepaznana, posebno še, ko je bila že tema. Toda srečo smo imeli, ker smo dohiteli žensko, ki nam je radevolje pokazala pot in dejala, da bo tudi prišla s svojo hčerko in možem na koncert.

Kot bi trenil, smo prispeli na naš nocojšnji cilj. Ko smo iz malega avtobusa izstopili, se nam je nudil prelesten užitek gorske pokrajine v zimskem večeru. Bilo je, kot da bi se tisoče in tisoče biserov in diamantov leske-

talo po ozki grapi, ki jo je razsvetljevala razkošno razsvetljena Malejeva domačija. Kakor očarani smo se zagledali v zvezdnato nebo, ki se nam je zdelo tako blizu. V tem hipu sem se spomnil Hugolina Sattnerja pesmi »Na planine«, katero sem v svoji mladosti pel tako rad. V duhu sem šepetal zadnjo kitico, ki se glasi: »Blizje bil bi tamkaj neba, ga prosil bi gorko: česar narodu je treba, ti podeli mu ljubo!« V svoji zamaknenosti skoraj ne bi bil opazil, da mi je solza ganotja splavala po mrzlem licu. Stresel sem se, ker na mah sem se spomnil, da imamo vendar koncert pred seboj. Zavedal sem se, da smo prišli v Kot, da prinesemo Selanom nekaj užitka.

Vstopili smo v Malejeve prostore z našimi instrumenti in bili nad vse prijetno presenečeni. Prostori so bili natrpano polni, za naše instrumente skoraj ni bilo prostora. Tako smo imeli občutek, da smo prišli med izobražene in vesele ljudi, ki imajo smisel za prijetno in pošteno razvedrilo. Tajnik Slovenskega prosvetnega društva je vidno vzradočen pozdravil tolikšno udeležbo domačinov, med navzočimi pa smo imeli priložnost pozdraviti predsednika SPD »Košuta« Šimeja Olipa, česar smo se prav posebno razveselili.

Rojaku

Kam ubiraš tvoj korak, rojaki
Čemu bežiš pred narodom,
čemu ga ti tajši!
Mar te je sram biti to kar si —
sin slovenske matere!
Vzdrami, oj vzdrami se vendar!
Ne boš utajil matere,
ne našel druge,
ker le ena te rodila je.

Joško

Ptica s sivim perjem

V starih časih je neko leto nastopila suša. Vse leto vseh tristošestdeset dni ni na zemljo padla niti kaplja dežja. Zemlja se je spremenila v pustino, začela je umirati.

Pticam se je pa hotelo življenja, petja in letanja visoko pod nebom.

Nekega dne so se zbrale vse ptice iz vseh krajev sveta in sklenile, da bodo vrnile zelenilo drevesom in cvetove rožam, da bodo obnovile zemljo, da bo spet lepa in cvetoča.

»Naredile bomo nove rečne struge in napeljale vanje vodo iz oceana« so govorile.

Ko pa so zaplahutale s krili in se pripravile na dolgi polet, je ena od njih zakričala:

»Jaz ne morem leteti z vami!«

To je bila hitra ptica. »Leteti tako daleč in še riti zemljo z mojim ubogim kljunom« — si je govorila — »Kaj bi meni, mali ptici, velike reke? Zame je dovolj vlage v blatu, ki je ostalo na mestu velikega jezera.«

Vedela je, da ji tovariši ne bodo verjeli niti oprostili, zato si je namazala glavo z belo glino. Sukala je vrat tako, da so lahko vsi videli njeno belo perje in zavpila:

»Ne morem leteti z vami. Vidite, čisto sem siva. Stara sem in prešibka za take podvige.«

»Zemlja čaka vlage, nas mori utrujenost, ne bomo te pregovarjali,« so ji odgovorile ptice »toda vedi, da se le s poštenim delom prisluži udobno življenje.«

Ona je pa kar naprej ponavljala: »Stara sem in šibka.« Ptice so se dvignile in zletele na drugi konec sveta. Tri vroče dni in tri parne noči so prebile na potovanju. Vroče sonce jim je ožigalo krila, a kljub temu so vse prispele na cilj in začele kljuvati struge novih rek.

Cez sedem dni in sedem noči napornega dela so izdoble nove struge. Pritekla je voda, poskočil je potoček, reke so se zlivale druga v drugo in tvorile kristalne slapove. Nad vodo so plesale srčne ptice in si hladile ožgana krila. Pele so o delu, ki je prerodilo zemljo in ji vrnilo življenje.

Le ena ptica ni mogla peti in se dvigniti pod nebo. Njena glava je bila pokrita s sivino, z resnično sivino, ki je ne odrgneš in ne umiješ. Njena krila so oslabela in srce ji je bilo težko od žalosti in starosti.

»Teško mi je,« se je pritoževala pticam, ki so letale mimo.

»Nisi hotela delati, skrivala si se pod lažno sivino,« so ji odgovarjale ptice. »Tako je

V neki vasi je živel oče. Zelo mu je bilo žal, da ni znal ne brati ne pisati, posebno zato, ker je imel tovariše, ki so to znali. Imel je sina in je komaj čakal, da bi sin dorasel, da bi dal vsaj njega v šolo.

Naposled je sin dorasel. Njegov oče ga je z veseljem pošiljal k učitelju v uk in ga z velikim veseljem pričakoval, ko se je vračal od učitelja. Ko se je sin naučil, kar se je mogel naučiti v vaški šoli, ga je poslal oče v drug kraj, kjer so bili boljši učitelji, da bi se še več naučil.

Ko se je tam naučil, kar so učitelji ve-

prišla k tebi prezgodnja starost. Nič spoštovanja nimamo za tvojo sivo glavo.«

»Hotela si preslepiti nas, pa si le sama sebe. Tvoja mladost je bila brezplodna, tvoja starost ne vzbuja sočutja, tvoja sivina je sramotna.«

Gotovo je od takrat minilo že dva tisoč let, ljudje pa še vedno pripovedujejo to zgodbo. Nihče se ne spominja več imena ptice, ki ni hotela pomagati pri skupnem delu. Sedaj jo imenujejo le »ptica s sivim perjem«. Lahko pa se jo spozna tudi po glasu. Zmeraj se bridko pritožuje na usodo zateglim in žalostnim glasom.

Kitajska pripovedka

Pametnejši je močnejši

Lisica je stikala po gozdu in srečala tigra. Tiger je iztegnil kremplje, pokazal zobe in zatulil:

»Zakaj pa stikaš po mojem kraljestvu, ti rdečka! Kdo ti je dovolil! Prični te požrem!«

Lisici pa se ni hotelo umreti, nikakor ne. Pomignila je z repom in dejala, ko da je vse v najlepšem redu:

»Zakaj pa tako kričiš, spoštovani! Kdo bo koga požrl, bova šele videla! Saj se me ljudje ne bojijo zama bolj kakor vas!«

Malo je manjkalo, da se tiger spričo tolikšne predrznosti ni onesvestil. Kril mu je zalila oči, dlaka se mu je naježila.

»Ah, ti predrznica!« je zakričal. »Poslovi se od življenja!«

»Počakajte, počakajte!« je dejala lisica. »Pojdiva k ljudem, pa boste videli, da se boje mene bolj kakor vas.«

»Velja,« je odgovoril tiger. »Pa pojdiva. Pomni pa: če se te ne bodo ljudje ustrašili, ostaneš brez kože!«

Tiger in lisica sta se splazila na pot in odhitela v vas.

Lisica je hodila spredaj, tiger pa zadaj. Lisica se je plazila po fleh, da je ni bilo videti, tiger pa se ni skrival pred nikomur, marveč je hodil pokonci.

Kmetje so opazili tigra in se razbežali na vse strani. Bežali so in kričali: »Rešite se! Rešite se! Kralj gozdov prihaja!«

Lisica se je obrnila tigu, rekoč:

»Ali vidiš, kako se me ljudje boje. Zate se pa nihče ne zmeni. Kar zdi se mi, da te bom zdaj zdaj požrla!«

Tiger se je ustrašil lisice, stisnil rep med noge in zbežal.

Lisica pa se je dolgo smejala krvoločnemu tigu. Krohtala se je in modrovala:

»Pametnejši je močnejši! Pametnejši je močnejši!«

Učeni sin in neučeni oče

(Makedonska pripovedka)

deli, se je sin vrnil domov k očetu in materi. Zelo sta se razveselila, ko sta sprejela svojega sina učenega in preučenega. Mislila sta si in si govorila sama sebi, da tega, kar imata onadva, nima nihče drug, češ tako učen in umen kakor njun sin ni nihče drug na svetu.

Toda učenjak je začel na svojega očeta in svojo mater gledati kakor na preproste ljudi, na kmete. Za vsako stvar se jima je smejal in jima klical: »Eh, vidva ničesar ne vesta, ni tako, kakor vidva pravita, vidva se tega nista učila, jaz pa vem. Jaz sem se učil, vidva sta kmeta, zarobljenca,« in druge take posmehljive in nespametne besede. Niso mu bile več všeč ne jedi in pijače, ne stanovanje ne ležišče, vsemu je ugovarjal.

Naposled je to njegovemu očetu že presedalo. Bilo mu je zelo hudo in težko, da se je tako mučil in potrošil toliko denarja, da ga je dal izučiti, ter da sta se z ženo veselila njegove učenosti, zdaj pa sin z njima tako ravna in jima pravi, da onadva ničesar ne vesta, da sta kmeta, on pa vse ve. »Le počakaj sinko,« si je oče rekel,

»zdaj bom videl, kako veliko je tvoje znanje!« Svoji ženi je naročil, naj za kosilo zamesi zeljno pogačo. Žena je zamesila zeljno pogačo, jo spekla in jo, ko je prišel čas kosila, postavila na mizo.

Vsi domači so sedli za mizo, najbolj zgoraj je sedel stari gospodar. Preden so začeli obedovati, je neučeni oče rekel svojemu sinu: »Sinko, ves čas praviš, da mi nismo učeni in da ničesar ne vemo, ti pa si učen in vse veš. Prav imaš, tako je. Mi smo neučeni vaški ljudje in ničesar ne vemo. Zato te je tvoj oče poslal k učitelju in toliko za tebe potrošil, da bi se vsaj ti nečesa naučil, če se on ni učil, da ne boš tak zarobljenec kakor on. Toda ker si se učil in vse veš, mi povej, kje ima pogača krajšiča.«

Učeni sin je gledal sem, gledal tja in se mučil, da bi našel, kje je bila potica začeta in do kod povita, a nikakor ni mogel najti kraja in spoznati, od kod je bila potica zavita in do kod povita. Naposled je rekel očetu: »Očka, ne vem, ne morem najti kraja.«

Tedaj je njegov oče spregovoril in rekel: »Ti, sinko, ne veš, kje ima potica kraj, da si se hvališ, da vse veš, in praviš, da midva, tvoj oče in tvoja mati, ničesar ne vemo. Da se mi odslej ne boš pred starejšim človekom nikdar več hvalil, da več veš kakor oni!« Svoji ženi pa je rekel: »Škoda, žena, da sva za najinega učenega sina toliko potrošila, se zanj tako zelo mučila in nanj upala!«

Krt — modrijan

Nad zelenim travnikom je žvigala sem ter tja lahkokrila lastovica in si lovila v zraku muh, mušic in drugih žuželk. Kar ugleda po fleh lesti črnega krt.

»Ej, ti, možiček črni!« zaščebetala mu prezirljivo, »da si pameten kot jaz, ne bi iskal črvo pod zemljo, ampak na belem dnevu. Glej koliko jaz pomorim teh kmetičevih sovražnikov, ki mu odjedajo listje in sadje. Kaj dobiš tam v zemlji? Skoraj nič!«

»Prav, prav,« odgovori lastovki modri krt, »ali tega mi vendarle ne moreš oporekati, da so skrili in hinavski sovražniki hujski od znanih in očitnih. In glej, takih iščem jaz. Da, oni so hujski, ker izpodjedajo same korenine, ki so vir življenja.«

Kaj pa je hotela lastovica reči na ta odgovor!

»Prav praviš, striček!« je dejala in odletela.

Dragotin Kette

Okameneli smehljaj

JOŽE
CIUHA

7

Bralec izve, da se mesto razprostira na prostoru, ki obsega 77 kvadratnih milj, da živijo v njem poleg Burmancev še Indijci, Kitajci, razni mešanici itd., ter da je bilo v drugi svetovni vojni močno poškodovano. Bilo je namreč prizorišče spremenljive bojne sreče: najprej so pred Japonci bežali Angleži, potem pa pred Angleži Japonci. Kot dva različna polčasa na nogometni tekmi.

Nemir se s koncem vojne ni polegel. V letih vojne in pustošenja so se ves čas borili tudi burmanski rodoljubi: za svojo lastno neodvisnost seveda. In šele tedaj, ko je bila izvojevana dokončna zmaga, je prišla oseka: Rangun je postal glavno mesto neodvisne republike.

Nekoč, v megleni preteklosti, je bilo na tem kraju le skromno naselje. Imenovalo se je Okala in se kasneje preimenovalo v Dagon. Domnevajo, da je to ime prevzelo pagoda je stara, in ljudje v naselju so bili prepričani, da po pagodi Sve Dagon, ki je na gričku nad mestom. Kajti že zrasla še preden je v Indiji umrl princ Gotama — veliki učenic Buda.

Čas je naselje še enkrat prekrstil: preimenovalo se je v Ran-kon, kar pomeni: konec vojne. To ime je dobilo potem, ko je kralj Alaungpaja leta 1755 priključil Spodnjo Burmo svojemu kraljestvu. Po prihodu Angležev, pred

nekaj več kot sto tridesetimi leti, se je to ime premodificiralo v »Rangoon«.

Naselje je bilo dolgo časa naselje in vas je bila dolgo časa vas: dolga stoletja se ni nič spremenilo. Tudi Ran-kon ni bil več kot velika vas, čeprav ga je Alaungpaja povzdignil v glavno burmansko pristanišče, kar je bilo dolje Siriam na nasprotnem bregu reke. Kraljevo pristanišče je tedaj komaj pokrilo osminko kvadratne milje. In tako je ostalo brez večjih sprememb vse do prve anglo-burmanske vojne, ko je padlo pristanišče v angleške roke. Poslej se je šele razraslo v mesto: v politično in trgovsko središče južne Burme. Poslej se je naglo širilo in dograjevalo ter postajalo vse bolj in bolj pomembno.

Prva anglo-burmanska vojna je bila v letih 1824—26. Začela se je z obojestranskimi teritorialnimi aspiracijami. Vzroki in pretveze za sovražnosti so se za prikrite želje hitro našle. Kralj je zbral vojsko in vojskovodja zajahal konja. Burmanci so začeli prodirati na zahod, proti Indiji, vsem ko so se Britanci pripravili na izkrcavanje ob Iravadiju. Burmanski vojski je načeloval izkušeni vojskovodja Maha Bandula. Izročilo pravi, da je bil velik bojevnik: tako kot je bil izkušen, je bil tudi hraber. Na pohod je odšel s kraljevim ukazom, naj potolče Angleže in jih goni, če bo treba, tudi do same Anglije. Kralj mu je izročil zlate verige, z ukazom, da vanje vklene »bengalamjose« — angleškega podkralja v Indiji. Zapovedal je, naj »bengalamjose« ne ubijejo. Želel ga je videti v zmagoslavnem sprevodu živega, z verigami na rokah.

Pravijo, da je med prebivalstvom v Kalkuti zavladal preplah, ko so prišle z meje vesti o pohodu burmanske armade in njenih prvih, čeprav neznatnih uspehih. Ta preplah ni dolgo trajal, in tudi zmagoslavje prvih prask z neregularnimi enotami je bilo patkotrajno. Prodiranje armade je namreč zaustavila novica, da so se Angleži z

indijskimi kolonialnimi enotami izkrcali pri Rangunu. Vojskovodja je zato pohitel nazaj proti vzhodu, na pomoč posadki, ki se je upirala sovražniku na obronkih Sve Dagon pagode. Prispel je prepozno: po obupnem odporu so jo vojaki imperialne vojske razbili in pregnali, kolikor je niso ramesarili z bajoneti nasajenimi na puške. Maha Bandulo so na griču s pagodo pričakale zastave zavojevalne britanske vojske.

Poslej sta se obe armadi pripravljali na končni spopad. Do tega je prišlo v marcu 1825. Zlatih verig, s katerimi je bil odšel na vojno, ni vojskovodja nikoli rabil: Burmanci so bitko izgubili. Izkrvavel je svet bojevnikov in padel tudi njih poveljnik Maha Bandula. Ukaz burmanskega kralja, naj žene sovražnike do Anglije ali do konca sveta, če bo treba, se je izkazal kot usodna zmeta kraljeve samovoljnosti. V Avo, središče kraljevine, je prišlo sporočilo o veliki narodni tragediji in z njim spoznaje o tujem, močnejšem svetu. Grandomanija burmanskega kralja se je razblinila ob udarni sili vojske, ki je prekašala njegovo armado za mnoga stoletja razvoja.

Od spopada dveh svetov je v spominu preostala samo hrabrost, kot legendarni atribut junaka, ki se je spoprijel z dosti močnejšim nasprotnikom. Le da tokrat David ni premagal Goljata. Čudež se ni več zgodil: kajti tokrat so bogovi že zdavnaj zapustili izvoljena ljudstva in zato ni moglo biti drugače. Vojna se je končala s priključitvijo južne Burme k imperiju.

V naselje ob reki so za vojaki prišli administratorji, pomorščaki, trgovci, pustolovci, obrtniki itd. Iz stoletne dremavice ga je zbudil nov življenjski utrip. V velikih množinah so prihajali predvsem indijski trgovci. Kot vmesni člen med morjem in celino je postal Rangun dobičkanosno pristanišče. Vse se je spremenilo: prišli so vojaki z drugačnimi uniformami in orožjem; prišli so ljudje z drugač-

Prehrana starega človeka

Čas ali denar

Različnim starostnim dobam mora ustrezati tudi prehrana, kajti potrebe organizma v poznejših letih so drugačne kakor v mladosti. S pravilnim higienskim življenjem in pravilnim načinom prehrane lahko življenjsko dobo podaljšamo in olepšamo. S tem, da staremu človeku čimbolj ohranimo

telesno in duševno moč, prispevamo veliko človeški skupnosti, ki vključuje tudi stare ljudi v krog proizvajalcev in uživalcev skupnih dobrin.

Oglejmo si pravilno prehrano v času srednje in visoke starosti! Predvsem je treba paziti na pravilno težo in krvni pritisk oziroma na pojave arterioskleroze. Starejši ljudje pa imajo navadno tudi prebavne motnje.

Zaradi manjše življenjske moči in odpornosti je treba posvetiti vso skrb zadostni količini vitaminov, predvsem B, C in A. Potreba po maščobah in ogljikovih hidratih se zmanjšuje, medtem ko narašča potreba po beljakovinah, rudninah in vitaminih. Ker se morajo starejši ljudje varovati pretrane debelosti, ki obremenjuje že zaradi starosti oslabele organe, ne sme biti njihova hrana pretežka, premastna in tudi ne preobilna. Manj kruha, testenin, močnatih jedi in maščob! Živila, ki napenjajo, naj odstranijo iz jedilnika, tako n. pr. svež kruh, zelje, fižol (razen prelačenega). Mnogo pa potrebuje človek v zrelejših letih mleka, najmanj pol litra dnevno, nadalje sira, sveže in kuhane zelenjave pa tudi dovolj svežega sadja. Star človek bi moral vsaj štirikrat tedensko užiti nekaj telečjega mesa ali jeter, možganov, ledvičk in kakšno jajce. Prav tako pa je zelo priporočljivo tudi surovo maslo — že zaradi vitaminov A in B.

Obroki naj bodo pravilno porazdeljeni, količinsko majhni in z manj kalorijami, zato pa bolj pogostni, večerje pa lahke in zgodnje. Pri jedi je velikega pomena, predvsem za starejšega človeka, da je dobre volje, ker razpoloženje tudi vpliva na prebavo.

Obroki naj bi bili sestavljeni približno takole:

Zajtrk: bela kava, v mehko skuhanu jajce, mlečni zdrob in kak sadež.

Kosilo: zelenjavna juha, sesekljeni zrezki, prelačeno korenje, solata, kozarec mleka ali naribano jabolko ali kompot.

Večerja: krompirjev pire, špinača, kozarec toplega mleka.

Hrana naj bo kolikor mogoče sesekljana, naribana ali prelačena, priporočljive pa so tudi majhne malice med obroki.

Nikar ne prezirimo pomena pravilne prehrane pri starem človeku in mu nudimo res to, kar mu koristi. Le tako bodo naši dedki in babice še dolgo med nami — zdravi in dobre volje.

Tople pijače za mrzli februar

V mrazu najraje popijemo kaj toplega, gostom pa ponavadi postrežemo s črno kavo, čajem ali kakaom. Vse te pijače so okusne in jih tudi hitro pripravimo. Pa vendarle je njihov izbor zelo skromen, saj imamo še dosti možnosti, ki lahko prijetno spremenijo našo gostoljubnost.

MLEKO S SADNIM SOKOM

V večji kozarec vlijte 1/2 dl sadnega soka in dolijte 2 dl vrelega mleka. Tekočino mešajte z žlico, dokler ne postane penasta.

»MEDICA«

V kozarec ali skodelico denite 1 žlico medu in 1 rumenjaka. Penasto vmešajte in dolijte 2 dl vrelega mleka.

VRELO BELO VINO

1/4 l belega vina in 1/2 dl oranžnega sirupa segrevajte na ognju, vendar ne sme zavreti. Ko je dovolj toplo, vlijte tekočino v segreti kozarec.

VROČE ČRNO VINO

V loncu skuhamo pol kozarca vode z eno žlico sladkorja in dodajte malo cimetove skorje. Nato dolijte 1/4 l črnega vina in segrevajte, vendar ne do vretja. Ponudite z limoninimi koleščki.

KAVNI SIRUP

Vlijte v lonec pol skodelice vode, dodajte 1 žlico sladkorja in kuhajte pet minut. Nato dodajte pet rezanih žlic zmlete kave, pustite, da enkrat zavre, in odstavite za 20 minut. Na koncu dolijte še 2 dl vročega mleka in zmešajte, da se speni.

Lahko ste srečno poročeni tudi...

... če tega vedno ne pripovedujete;
... če zaradi tega ne zanemarjate svojih dosedanjih znank in znanec;
... če se ne zdite drugim ljudem dolgočasne;
... če ne uživate te sreče ves dan v jutranji halji in copatih;
... če se ne poročite obenem z vsemi sorodniki in sorodniki sorodnikov;
... če ne pripovedujete o svojem zakonu več, kakor je neogibno potrebno;

... če svoje sreče ne izražate vedno s „srčki, ljubčki, možički“;
... če vas napravi ljubezen slepo za vse možne napake;
... če ne osvojite moža, ki je „dobra partija“;
... če se tašča ne prepričuje vsak dan o tej sreči.
In vendar je dobro, če se včasih zakonca vsaj za kratek čas ločita.

KORISTNI NASVETI

■ Velike ribe pristavimo k ognju zmeraj v mrzli vodi, male pa dodamo zmeraj v vročo tekočino, tako tudi narazane na kose.

■ Surovo maslo in margarino lažje odločimo od papirja, če zavitek za nekaj minut položimo v mrzlo vodo.

■ Surovo maslo moramo zlasti v poletnih mesecih varovati pred soncem, toploto, svetlobo in tudi pred neprijetnimi vonji. Če nimamo hladilnika, nadevamo maslo v porcelansko ali glineno posodo, ki se s pokrovom ali krožnikom dobro zapira, in jo postavimo na najbolj hladno mesto, ki nam je na voljo. Če tega prostora nimamo, postavimo posodo v mrzlo vodo ali jo ovijemo z mokro krpo, ki jo pogosto zmenjamo.

■ Maslo, ki je postalo žarko, bo spet kolikor toliko uporabno, če ga premesimo z lahno soljenim mlekom ali pa z vodo, ki smo ji dodali jedilne sode (noževo konico jedilne sode na pol litra vode).

Koliko spijo otroci?

Verjetno nihče izmed nas ni pomislil, koliko ur spi dojenček in koliko ur šolar. Matere prav gotovo vedo, da je zdravo, če otrok dosti spi.

Koliko spi novorojenec? — Zmotno je mnenje fistih, ki mislijo, da novorojenček prespi skoraj ves dan in vso noč. Vsega skupaj spi res 15 ur. V prvih treh tednih je 40 odstotkov dneva in noči zbužen. V prvih tednih še ne pozna dneva in noči. Spanje in bedenje je približno v enakih delih porazdeljeno na dan in noč. Ni rečeno, da je samo takrat buden, ko kriči. Večina vseh malih otrok želi imeti vsake 3 do 4 ure hrano, to je naravno in pravilno. Torej je zmotno, če rečemo, da mora ponoči vseh 10 ur mirovati. — V četrtem mesecu starosti se že vključijo v sistem dneva in noči. V tem času moramo njegovo spanje „vzgojiti“. Če je ponoči siten in joka, ga kar pustimo. V tej starosti ga ni treba prav nič pomirjevati. Najboljša metoda, da mamega odvadimo demonstrativnega vpitja je, da ga pustimo, da kriči. Po dveh treh nočeh se ne bo več ponovilo (če je otrok zdrav).

Otrok, ki je star od dveh do štirih let, potrebuje 13 in pol ure spanja. Od tega naj spi 2 uri popoldne. Spanje po kosilu je zelo potrebno in mati naj vztraja pri tem, da jo mali uboga, čeprav zunaj vabi sonček, park ali mali prijatelj. Otroci v tej starosti želijo spati vedno le s „pupo ali medvedkom“ ob sebi. Seveda jim to dovolimo. Če jim že ne zapojemo lepo pesem, jim pustimo vsaj to, kar jih uspava in umirja. Otroci v tej starosti dobi so že tudi navsezgodaj pokonci. To je normalno, zakaj že ob 19. uri otroci v teh letih trdno spijo in zato ni čuda, da so že ob 6. uri budni. Otroci od šestega leta dalje rabijo 10 ur spanja in navadno ne morejo zaspati že v zgodnjih večernih urah in zato seveda potrebujejo daljše jutranje spanje.

no poltjo in drugimi bogovi; prišli so s toliko drugih reči in z drugimi jeziki; prišli so z naglico in nestrpnostjo, in prišli so tudi z denarjem. Burmanci niso poznali njegove vrednosti, ne zakonov trgovine. Zato je do najbolj dramatičnega konflikta prišlo šele tedaj, ko je bila vojna mimo. Ko so bili mrtveci pokopani in poraz objokovan. Narekovale so ga nove prilike, ki so med ljudmi ustvarile posem nove odnose.

V nove razmere so se Burmanci zživljali z odporom. Odkar so bili pridri iz prvotne gorate domovine na plodno ravnino ob Iravadiju, so obdelovali zemljo. Čeprav so postali poljedelci, je ostal stari plemenski ponos v njih nenačef. Prišleci so jih zato zaman snubili za dela v dokih, rudnikih, skladiščih, velikih gradbiščih in drugod. Takšno delo jim je bilo tuje: niso ga bili vajeni. Zdelo se jim je umazano in poniževalno. Denarja niso cenili in niso se hoteli prodajati. In zato je v Rangun prišla za ostalimi kolonizatorji še cenena delovna sila indijanskih parijev.

Mesto je v svoji hitri rasti postajalo vse bolj mesto prišlekov. Urbanistični načrt zanj je izdelal A. Fraser — poročnik bengalskih inženirjev. Na papir je z ravnalom zarisal pravokotne ulice in take so zrasle na bregu Iravadija. V florisu je mesto precej podobno nekaterim hitro zraslim ameriškim mestom, katerih ulice so zaznamovane s številkami.

Angleži imajo veliko slavnih mož: veliko kraljev, lordov in junakov. Skratka veliko imen: tudi za ulice. Tudi za Rangun jih je dovolj. Spomin na krstnega botra, poročnika Fraserja, veliča ena največjih ulic.

V Evropi radi dajemo po vojnah, revolucijah in podobnih pretresih ulicam nova imena. Tu pa človeka presenetli, da nosijo te še vedno imena visokih komisarjev britanskega imperializma. Tako teče vzporedno s Fraserjevo cesto Dalhousie Street, cesta, ki je imenovana po

lordu Dalhousieu, generalnemu guvernerju Indije v času prve anglo-burmanske vojne. Zanj je prejel Maha Bandula zlate verige. Svojo cesto ima sir Arthur Phayre, prvi komisar britanske Burme, in ob njem še mnogi drugi, čeprav z manj zvočnimi imeni.

Kljub strpnosti pa Burmanci le niso pozabili svojih junakov. V središču mesta, južno od Sule pagode, so nekdanji Fytche Square preimenovali v Bandula park. Vojskovodjo, ki je padel v neenakem boju, ko je začela njegova domovina pred navalom kolonializma postopno izgubljati svobodo, je po sto tridesetih letih umiranja istega kolonializma s spominom počastila na novo priborjena svoboda.

V parku so redka drevesa z gredicami, trava, javnim straniščem in visokim obeliskom, ki povečuje dan dokončne osvoboditve. Na belem kamnu je bela zvezda z vencem petih manjših. Te simbolično predstavljajo pet federalnih enot mlade republike. Park so ogradili še Angleži. Ograja vzbuja neljubo asociacijo na lastniško mentaliteto nekdanjih gospodarjev.

Na vzhodu stoji pagodi nasproti mestna hiša. Kljub navidezni monumentalnosti je križanec različnih arhitektonskih stilov. Tu ni tistega prvotnega britanskega domotožja kot v Indiji, pa tudi toliko zapete bogatije ne. Tu ni zmagoslavje več tako težko, zaneseno in tudi ne več tako domoljubno. Nečistost stilov in mešanje raznorodnih prvih ne moreta mimo vtisa, da je bil Rangun za vladarja daleč v Evropi mesto na periferiji kolonialne posesti.

Na zahodni strani pagode je indijska četrt. Tu so templji, trgovine, skladišča bazarji in največ umazanije. Tu je košček barvite Indije: rjave, bele, sive, zlate, rdeče, pisane in umazane. Tu, v templju, grozljivo doni trobenta in tu ob mnogih svetih podobah dogorevajo dišeča kadila.

K indijski se stiska kitajska četrt. V zgradbah samih ni dosti razlike. Zato pa v barvitosti in oznakah: kot indijska je označena s svojimi narodnostnimi znaki in napisi. Poleg slikovitih črk se na izveskih krotovičijo zmaji, kačaste pošasti in tigri. Tu je ob čajnicah največ zobozdravnikov, čeprav so kljub poklicu, ki ga opravljajo, poklicni amaterji.

Rangunska kitajska četrt je za razliko od ostalih, ki so v slednjem mestu na azijskem jugovzhodu in slovijo po svoji čistoči in urejenosti, precej umazana. Obe četrti sta izrazito trgovski.

Od pagode proti severu vodi cesta, kjer so spet trgovine in veliki rangunski kinematografi. Bolj od fasad so na hišah zgornje reklame. V njih jeclja veliko prikritih sanj o velikomestnem veličastju. Izpisanim superlativom so pridane nazorne ilustracije. Te se najbolj razbohotijo v filmskih plakatih. Reklama si je tudi v teh krajih nadela kartonsko, z zlatom preplepljeno krono.

Človek se ji pokloni s prizanesljivo zloba.

„Pridite in videli boste

najmogočnejši, najlepši, najdrznejši, najbolj romantični, najbolj napeti film,“ in še deset podobnih „naj“, z najlepšimi igralci sveta, ki ljubijo z najbolj vročo in najbolj zvesto ljubeznijo, s pomočjo katere premagajo največje težave in najbolj podle sovražnike, in spet kakšnih deset „naj“, da se naposled vse to sklene v največji spektakel kakršnega svet doslej še ni videl. In da je ta spektakel res edinstven, potrjujejo znova premnogi „naj, naj, naj, naj.“ Podoben super film, kot ga vrtijo v kinodvorani na levi strani ceste, vrtijo tudi na desni strani: spet z vsemi mogočimi „naj“, le da v njem igrajo drugi „naj“ igralci: prav tako najlepši in najboljši, najdrznejši in najbolj nežni.

(Nadaljevanje sledi)

O. HENRY

Soba z oknom na stropu

Najprvo vam je gospa Parker pokazala dvosobno stanovanje. Pri tem si nihče ni upal prekinjati njenega opisovanja vseh prednosti tega stanovanja in zaslug gospoda, ki je tukaj prebival celih osem let. Sele potem ste lahko zbrali toliko poguma in izječljali, da niste ne zdravnik ne dentist. To priznanje je gospa Parker tako sprejela, da nikoli do slej niste več mogli z enakimi občutki misliti na svoje starše, ki vam niso dovolili študirati takega poklica, ki bi bil vreden dvosobnega stanovanja gospe Parker.

Potem ste se morali povzpeti eno nadstropje višje in si ogledati dvoriščno sobo za osem dolarjev. Pri tem vas je gospa Parker prepričevala (seveda z glasom, primernim za drugo nadstropje), da je ta soba vredna dvanajst dolarjev. Toliko je namreč tudi plačeval gospod Toosenberry, dokler ni podedoval plantaže pomaranč svojega brata na Floridi, takoj poleg Palm Beacha. To je prav tam, kjer gospa McIntre vedno preživi zimo, pri gospe Parker pa ima sobo na ulico, še z zasebno kopalnico po vrhu. Sele po tej poplavi besed vam je morda uspelo zastokati, da si želite nekaj cenejšega.

Ce ste preživeli prezir gospe Parker, vas je peljala v tretje nadstropje, da bi si ogledali atelje gospoda Slidderja. Sicer pa soba gospoda Slidderja ni bila prosta. Tukaj je on ves dan pisal dela za oder in kadil cigarete. Toda vsakogar, kdor je iskal sobo, je gospa Parker pripeljala sem, da bi si ogledal zavese na oknih. Po vsakem takem obisku je plačal gospod Slidder, iz strahu da bi izgubil sobo, nekaj od svoje najemnine.

Potem, oh, potem — ko ste stali samo še na eni nogi in v vroči roki stiskali v žepu tri vlažne dolarje ter s hripavim glasom priznali vašo strašansko revščino, se je zaključilo osebno vodstvo gospe Parker. Takrat je glasno zalajala besede »Clara«, vam obrnila hrbet in odkorakala navzdol. Clara, črna služkinja, vas je potem popeljala po lestvi, pokriti celo s preprogo, ki je peljala v četrto nadstropje, in vam pokazala sobo z oknom na stropu. Ta soba je merila celih sedem krat osem čevljev in je bila točno pod sredo strehe.

V njej je bila železna postelja, umivalnik in stol. Njene štiri stene kot da so tvorile stranice mrtvaške krste. Obiskovalec se je potem zgrabil za grlo, pričel težko dihati, pogled pa mu je zdrsnil navzgor, kakor iz samega studenca — in šele potem mu je odleglo. Skozi steklo majhne odprtine na stropu je zagledal pravokotnik plave neskončnosti.

»Dva dolarja, gospod,« je potem povedala Clara z dokaj prezirljivim glasom.

Nekoč je prišla tudi gospodična Leeson in zahtevala sobo. Nosila je s seboj pisalni stroj, ki je bil tak, da bi ga bolje nosila kak veliko višja gospa. Gospodična Leeson pa je bila drobna deklica, z očmi in lasmi, ki so kar naprej rasli, medtem ko je ona že zdavnaj nehala rasti. Zdelo se je, kot da lasje in oči govorijo: »Moj bog! Čemu nam ne slediš?«

Gospa Parker ji je pokazala dvosobno stanovanje. »V to omaro,« je rekla, »lahko spravite okostnjak ali napravo za narkotiziranje.«

»Toda jaz nisem ne zdravnik ne dentist,« je z grozo rekla gospodična Leeson.

Gospa Parker jo je odmerila z nejevernim, pomilovalnim, zasmehljivim, ledenim pogledom, ki ga je imela pripravljenega za one, ki so zamudili priložnost in niso postali zdravnik ali dentist. Potem jo je peljala v drugo nadstropje.

»Osem dolarjev?« je rekla gospodična Leeson. »Kako le! Saj nisem milijonarka. Le uboga majhna daktilografka sem. Pokažite mi nekaj višjega in cenejšega.«

Gospod Slidder je poskočil in pri tem potresel pepel po tleh, ko je zaslišal trkanje na svojih vratih.

»Oprostite, gospod Slidder,« je rekla gospa Parker in se demonsko smehljala, ko je prebledel. »Nisem vedela, da ste doma. Prosim, sem gospodično, da bi si ogledala zavese na vaših oknih.«

»Prečudovite so, da bi bile lahko sploh resnične,« je rekla gospodična Leeson in se angelsko nasmehnila.

Potem ko sta šli, je bil gospod Slidder hudo zaposlen, da je izbral veliko temnelaso junakinjo svoje zadnje (neizvedene) igre in namesto nje pripisal drobno, hudomušno, s težkimi svetlimi lasmi in vedrimi potezami.

Ana Held bi se vrgla na tako vlogo,« si je rekel gospod Slidder, položil noge na okno in izginil v oblaku cigaretne dima.

Istočasno je svarilni klic »Clara« oznanil vsemu svetu, kakšno je stanje denarice gospodične Leeson. Neko črno bitje jo je pripeljal in popeljal po peklenskih stopnicah navzgor, jo vrglo v grobnico z malo svetlobe

na stropu in preteče zamomljalo kanibalske besede: »Dva dolarja!«

»Sobo bom vzela!« je vzdihnila gospodična Leeson in se vsedla na škripajočo železno posteljo.

Vsak dan je šla gospodična Leeson na delo. Zvečer je prinašala domov z roko popisane papirje in jih prepisovala s svojim pisalnim strojem. Včasih zvečer ni imela nobenega dela in takrat je sedela z ostalimi podnajemniki na stopnicah pred dvorja. Gospodična Leeson ni bila ustvarjena za sobo z oknom na stropu. Bila je dobrosrčna in polna nežnih, fantastičnih domislekov. Enkrat je dovolila gospodu Slidderju, da ji je prebral tri dejanja njegove velike (neobjavljene) komedije »Nič otrok; ali Dedič podzemse železnice«.

Moški podnajemniki so bili vedno veseli, če je gospodična Leeson imela čas in je eno ali dve uri sedela na stopnicah. Toda gospodična Longnecker, velika plavalas učiteljica na neki državni šoli, ki je za vse, kar koli je že bilo, odgovorila z »Ah, res!«, je sedela na najvišji stopnici in grbančila nos. In gospodična Dorn, ki je vsako nedeljo na zabaviščnem prostoru streljala na leteče gosi in je delala v neki trgovini, je sedela na najnižji stopnici in prav tako grbančila nos. Gospodična Leeson se je usedla na srednjo stopnico in moški so se hitro zbrali okoli nje.

V tem se je posebno odlikoval gospod Slidder, ki jo je v duhu že določil za glavno vlogo neke romantične (še neizrečene) drame v resničnem življenju. Podobno je bilo z gospodom Hooverjem, ki jih je imel petinštirideset in je bil debel, rdečeličen ter neumen; in posebno zelo vesel je bil mladi gospod Evans, ki je navidez sumljivo pokašljeval, samo da bi ga poprosila, da bi nehal kaditi. Može so jo proglasili za »najbolj veselo in očarljivo med vsemi ženami«, toda grbančenje nosov na vrhu in dnu stopnic je vnaprej odklanjalo vsako zbliznanje.

Ko so nekega takega poletnega večera sedeli podnajemniki gospe Parker na stopnicah, je gospodična Leeson pogledala nebo in zaklicala s smehom: »Ah, tukaj je vendar Billy Jackson! Tudi od tukaj spodaj ga lahko vidim!«

Vsi so pogledali navzgor — eni proti oknom nebotičnikov, drugi pa so s pogledom iskali letalo, ki bi ga naj vodil neki Jackson.

»V mislih imam zvezdo,« jim je razložila gospodična Leeson in iztegnila svoj nežni prst. »Ni tista velika, ki tako sveti — tista mirna, plavkasta, takoj ob oni veliki. Vsako noč jo opazujem skozi okno na stropu. Imenovala sem jo Billy Jackson.«

»Ah — res!« je rekla gospodična Longnecker. »Niti vedela nisem, da ste astronom, gospodična Leeson.«

»Sem,« je rekla mala občudovalka zvezd. »Vem na primer prav toliko, kakor vsakdo med vami, kakšen kraj bodo prihodnje jesen nosili na Marsu.«

»Ah — res,« je rekla gospodična Longnecker. »Zvezda, ki jo gledate, se vendar imenuje Gamma in je v ozvezdju Kassiopeja. To je zvezda drugega reda in njen premer znaša —«

»Oh,« je rekel mladi gospod Evans, »menim, da je Billy Jackson veliko primernejše ime zanj.«

»Jaz tudi,« je rekel gospod Hoover in zasikal proti gospodični Longnecker. »Prepričan sem, da ima gospodična Leeson prav toliko pravice, krstiti zvezde kakor kak star astrolog!«

»Ah — res?« je rekla gospodična Longnecker.

»Ali bi se dalo tako zvezdo ustreliti?« je pripomnila gospodična Dorn. »Prejšnjo nedeljo sem na strelišču v desetih streljih zadel devet gosi in enega kanarčka.«

»Če jo od tukaj gledam, niti ni tako lepa,« je rekla gospodična Leeson. »Moral bi jo videti iz moje sobe. Saj veste, iz studenca lahko opazujete zvezde celo podnevi. Ponoči je moja soba kakor rudniški jašek in takrat vidim Billyja Jacksona kot veliko briljantno sponko, s katero si je Noč pripela svoj kimon.«

Potem je prišel čas, ko gospodična Leeson ni več prinašala domov strašansko popisanih papirjev in jih prepisovala. Ko je zjutraj odhajala z doma, je namesto da bi hodila na delo, šla od urada do urada in srce se ji je tajalo zaradi hladnih zavrnitev nesramnih vratarjev. Nekaj časa je tako šlo.

Potem je prišel neki večer, ko se je le s težavo vzpenjala po stopnicah gospe Parker ob uri, ko je običajno prihajala z večerje iz bližnje gostilne. Toda tokrat ni ničesar jedla.

Ko je vstopila v pred dvorje, je srečala gospoda Hooverja in ta je takoj izrazil priložnost. Prosil jo je, da bi se poročila. Izognila se mu je in ko jo je hotel prijeti za roko,

ga je utrujeno udarila na lica. Korakoma se je vlekla navzgor in se pri tem opirala ob ograjo — mimo vrat gospoda Slidderja, ko je ta ravno rdeče podčrtal navodilo za Myrtle Delorme (gospodična Leeson) v svoji (nesprejeti) komediji — »zaplesati preko odra, od L do grofa.«

Preslabotna je bila, da bi prižgala luč v svoji sobi ali pa slekla. Padla je na železno posteljo. In v tej peklenski sobi je počasi odprla utrujene veke in se nasmehnila.

Kajti Billy jo je mirno in svetlo gledal skozi okno na stropu. Svet okoli nje je izginil, pogreznila se je v temno jamo, toda videla je slabotno luč, ki je obkrožala zvezdo, ki mu je dala tako čudovito in brezplodno ime. Gospodična Longnecker je imela gotovo prav: ime te zvezde je bilo Gamma iz ozvezdja Kassiopeja in ne Billy Jackson. Toda kljub temu ji je ime Gamma zvenelo tuje.

Ko je tako ležala na hrbtu, je dvakrat dvignila roko. Tretjič se ji je posrečilo, da je položila dva svoja tenka prstiča na ustnice in poslala Billyju Jacksonu iz tega temnega groba poljub.

»Zbogom, Billy,« je tiho rekla. »Ti si nekaj milijonov milj daleč od mene in nočeš niti pomežikniti. Toda ti si bil vedno tam, kjer sem te lahko videla, ko nisem videla drugega kakor samo temo, ali ne? ... Milijoni milj ... Zbogom, Billy Jackson.«

Clara, črno polto deklica, je našla drugo jutro še ob desetih zaprta vrata in zato so jih odprli s silo. Kis in trepljanje po rokah kakor tudi zbadanje niso učinkovali. Zato je nekdo stekel k telefonu in naročil rešilni avto.

Čez nekaj trenutkov je z velikim hrupom zadenski pripeljal pred vrata. Sposoben mlad zdravnik v belem plašču, željan dejanj, uren in zanesljiv, je stekel po stopnicah. Njegov

WILLY WAGNER

Za vsak primer

Parleton je stanoval na vrhu šestnadstropne hiše, od koder je imel lep razgled po Jacksonovem parku. Ker je bil sam, je po navadi delal še pozno ponoči. Ob pol enih je zazvonil telefon.

— Prosim, Parleton pri telefonu!

— Lepo, da ste še pokonci. Pravkar sem prispel iz Chicaga, zjutraj pa odpotujem z letalom v Rim. Saj res, oprostite, nisem se vam še predstavil. Jaz sem Aldo Aletti od lista »Tribuna illustrata« iz Rima. Rad bi dobil dovoljenje za tisk vašega novega romana »Umor na deželi«. Ali bi se lahko še nocoj pogovorila o tem?

— Lahko, — je odgovoril Parleton. — Le redkokdaj grem iz hiše, signor Aletti. Ali bi se pripeljali s taksijem?

— Prav, mister Parleton, takoj pridem.

Čez čas se je ustavljal pred hišo taksij. Parleton je čakal spodaj pri vratih. Iz avta je stopil mož v temnem plašču.

— Aletti.

— Parleton. Veste, dvigalo ponoči ne deluje, zato bova morala peš v šesto nadstropje.

— Nič ne de, — je odgovoril Aletti. — Sicer pa lahko pustite vrata kar odprta. Pogovorila se bova hitro, pa vam ne bo treba zopet dol, da bi mi odprli večna vrata.

— Eh, to me ne moti, — je dejal Parleton in zaklenil večna vrata, nato pa sta se vstric vzpenjala po stopnicah.

— Pravite, da ste Italijan, — je dejal Parleton, pa nimate prav nič tujega naglasa.

— Več let sem živel v Združenih državah in sem se šele po vojni vrnil v domovino. Ali pišete kak nov roman?

— O, vedno pišem kaj novega, — je povedal Parleton.

— »Umor na deželi« je bil res veliki uspeh. Ali vam je prinesel lepe denarje?

— Da, precej, celo premoženje, — je dejal Parleton.

Potem sta stopila v Parletovo stanovanje. Percy Parleton je tudi stanovanjska vrata zaklenil za seboj. Šla sta v njegovo delovno sobo.

— Čedno ste si uredili, — je dejal Aletti. — Prostorno je, samo preveč vrat imate.

gladki obraz je bil na pol dobrodušen, na pol resen.

»Rešilni avto za številko devetinštirideset,« je rekel kratko. »Kaj se je zgodilo?«

»Ah, da, gospod doktor,« je zastokala gospa Parker, kot da je njena skrb zaradi nemira v hiši vredna obžalovanja. »Ne vem, kaj bi ji lahko bilo. Vse smo poskusili, da bi jo obudili. Nič ni pomagalo. To je mlada ženska — da, neka gospodična Leeson — da, gospodična Leeson. Se nikoli v moji hiši —«

»Katera soba?« je preplašeno zaklical zdravnik, kar se je gospe Parker zdelo zelo nenavadno.

»Soba z oknom na stropu. To je —«

Gotovo se je zdravnik spoznal na sobe z oknom na stropu. Že je stekel navzgor in pri tem grabil štiri stopnice naenkrat. Gospa Parker mu je počasi sledila, kakor je to ustrezalo njenemu dostojanstvu.

V prvem nadstropju ga je srečala, ko se je vračal in nosil astronoma na svojih rokah. Ustavil se je in dovolil, da mu je jezik stekel, četudi ne glasno. Gospa Parker se je sedla kot obleka, ki je zdrsnila z obešalnika. Vse življenje ji je ostalo nekaj gub v duši in na telesu. Če jo je včasih vprašal kak radoveden podnajemnik, kaj ji je zdravnik takrat povedal, je odvrnila:

»Pustite to. Če mi bo kdaj koli odpuščen, da sem to sploh poslušala, bom zadovoljna.«

Zdravnik je šel s svojim bremenom na rokah skozi množico ljudi, ki so prišli občudovat senzacionalni dogodek; toda celo ti so se umaknili, kajti njegov obraz je bil tak, kot da nosi svojo lastno smrt na rokah.

Videli so še, da je ni položil na pripravljeno posteljo v avtomobilu in vse, kar je rekel vozniku, je bilo: »Vozite kot hudič, Wilson.«

To je vse. Ali je to povest? V časopisu sem drugi dan bral beležko — in mogoče vam bo kaj povedala — kot je tudi meni — da sem dogodka povezal med keboj.

V beležki je pisalo, da so v bolnišnico Bellevue — s postaje številka 49 — sprejeli mlado deklico, ki je bilo zaradi stradanja že popolnoma brez moči. Beležka je končala: »Dr. William Jackson, ki je prevzel ta primer, pravi, da bo bolnica ozdravela.«

Saj veste, vsak pisatelj ima svoje muhe, — se je nasmehnil Parleton. — V sobi z enimi samimi vrati bi ne mogel delati. Morda se čudno sliši, a je tako. Glejte, tu imam lep razgled po Jacksonovem parku... No, pa začniva s poslovnimi zadevami!

Aldo Aletti se je obotavljal. Znova se je razgledal po sobi.

— Toliko vrat! — je ponovil.

— No, če vas zanima, — je odgovoril Parleton, — glejte, skozi tale vrata se pride v kuhinjo, skozi tista v mojo spalnico, tista tam peljejo na hodnik, skozi četrta vrata pa se pride na stopnišče za služinčad. No, pa to vas dolgočasi. Sedite, prosim!

Aletti je potegnil pištolo:

— Zdajle bom prerezal telefonsko napeljavno, vi pa mi boste povedali, kje skrivate gotovino. Čikaško podzemlje natančno ve, da ste s svojimi kriminalkami zaslužili premoženje. Lahko bi si mislili, da boste dobili takle obisk, ko ste tako nespametni, da hranite gotovino doma. No, kje je denar?

— Tu v pisalni mizi, — je skoraj zajokal Parleton.

— Kar pustite, bom že sam!

Aletti je odprl predal in si začel mašiti svežnje dolarskih bankovcev v žepe.

— Tega mi vendar ne boste storili, — je bil Percy Parleton ves iz sebe.

— Zdaj bom pa lepo odšel po stopnišču za služinčad. Bili ste tako neumni, da ste mi še to povedali.

Zadenski se je umikal proti četrtnim vratom, ki naj bi peljala na stopnišče za služinčad, pištolo pa je imel še vedno uperjeno na pisatelja kriminalnih zgodb. Z levico je odprl vrata, stopil za korak nazaj in...

Inšpektor Richmond je prinesel Parletonu zavitek bankovcev nazaj.

— Občudujem vas! Le kako vam je prišlo na misel, da ste izrgali ta pročelni okenski okvir in vstavili vrata?

— Za vsak primer, — se je zasmejal Parleton in spravil bankovce v svojo pisalno mizo.

Od 29. januarja do 9. februarja:

IX. zimske olimpijske igre v Innsbrucku

Z otvoritveno slavnostjo, na kateri je govoril tudi zvezni prezident dr. Schärff, so se v sredo začele IX. zimske olimpijske igre v Innsbrucku, ki bodo do vključno 9. februarja združevale najboljše predstavnike zimskega športa iz vseh predelov sveta. Na to veliko mednarodno srečanje se je Innsbruck temeljito pripravil, zavedajoč se, da bo za enajst dni v središču svetovnega zanimanja, ko se bo odvijalo mirljubno tekmovalstvo v posameznih disciplinah — za najvišja priznanja: olimpijske kolajne.

Zaradi slabih snežnih razmer so morali tekmovalne proge v okolici Innsbrucka umetno pripraviti in so strokovnjaki mnenja, da je to izredno dobro uspelo, da so bili ustvarjeni pogoji, ki presegajo vsa pričakovanja. Vendar je imela olimpiada tragičen uvod: že pri treniranju sta se dva tekmovalca smrtno ponesrečila, večje število pa je bilo poškodovanih. Glede vprašanja, ali je treba te dogodke pripisati ustvarjenim razmeram ali pomanjkljivemu znanju tekmovalcev, so mnenja zelo deljena. Na splošno pa prevladuje mnenje, da so prireditelji napravili vse, kar je bilo v danih razmerah sploh mogoče.

O posameznih tekmah v okviru olimpijskih iger bomo v našem listu poročali v prihodnjih številkah. Tokrat le še toliko, da se v Innsbrucku v teh dneh ni zbral le ves športni svet, marveč so med mnogimi fisoči gledalcev tudi številne visoke osebnosti, ki spremljajo potek iger, o katerih je zvezni prezident dr. Schärff poudaril, da so praznik miru in sporazumevanja.

SMUČARSKI SKOKI Desetletni jubilej smučarskih skokov za „Ziljski pokal“

Z veliko mednarodno prirediteljsko smučarskih skokov je Športno društvo Zahomec zadnjo nedeljo obhajalo desetletnico tekmovalstva za „Ziljski pokal“. 35 tekmovalcev iz Koroške, Slovenije in Italije je pomerilo svoje znanje na 60-metrski skakalnici, ki nosi ime velikega strokovnjaka mednarodnega slovesa inž. Stanka Bloudka, kateri je napravil načrte tudi za to skakalnico, ki sodi med najlepše tovrstne naprave na Koroškem. Dobro zastopani pa so bili tudi člani domačega društva, ki so zlasti v mladinskih skupinah pokazali veliko znanje.

Jubilejna prireditev v Zahomcu, katere častni pokrovitelj je bil namestnik deželnega glavarja Hans Sima, je pritegnila izredno visoko število gledalcev: nad tisoč ljudi se je zbralo okoli skakalnice, ki so z velikim zanimanjem spremljali potek tekmovalstva. Posebno ostra je bila borba za prva mesta, kajti v skupini najboljših tekmovalcev so si stali nasproti precej izenačeni skakalci.

Zmagovalec dneva je bil Italijan Aido Olivotti, kateremu so sodniki za skoka 52,5 in 53,5 m prisodili skupno oceno 215,4 točke. Drugoplasirani Jugoslovanci Oto Giacomeli je zaostajal le za pol točke, pri prvem skoku pa je zmagovalec celo prekosil za pol metra (53

in 53,5 m, 214,9 točke). Tudi tretje mesto si je osvojil Jugoslovanci, Stanko Smolej, ki je skočil 52 in 52,5 metra ter prejel oceno 203,9 točke. Najboljši zastopnik Koroške odnosno Avstrije je bil domačin Janko Zwitter, dvakratni deželni mladinski prvak Koroške in tokratni zmagovalac v skupini mladina II, ki je s skokoma 51 in 50,5 m v splošni razvrstitvi dosegel 5. mesto. Za lepo presenečenje pa je poskrbel tudi najmlajši udeleženec tekmovalstva, 12-letni Janko Schnabl iz Zahomca, ki si je v skupini mladina I osvojil 4. mesto.

Med zaključno prirediteljsko so med najboljše tekmovalce razdelili šest pokalov (najboljši med njimi so bili pokali Zveze slovenskih zadrug v Celovcu, Slovenske kmečke zveze in domače občine) ter častno darilo pokrovitelja prireditve, namestnika deželnega glavarja Sime. Predstavniki Koroške smučarske zveze Hartweg je ob tej priložnosti čestital zahomškemu društvu k desetletnemu jubileju in pohvalil zasluge, ki jih ima to društvo za razvoj zimskega športa na Koroškem. Predsednik društva dr. Janko Wiegeler pa je nakazal desetletni razvoj društvenega delovanja ter ob koncu poudaril, da **tudi vsakoletna mednarodna športna prirediteljska v Zahomcu uspešno prispeva k sporazumevanju in utrjevanju prijateljskih stikov med tremi sosednimi narodi.**

Veslalom v Št. Janžu z udeležbo 115 tekmovalcev

Zelo lepo in doslej gotovo največjo prirediteljsko društvo Št. Janž v Rožu, ki je na šenljanskih Rulah priredilo tradicionalni veslalom. Prvič je bila ta prireditev izvedena v deželnem okviru in je sodelovalo skupno 115 tekmovalcev in tekmovalcev. Poleg domačinov so sodelovali člani športnih društev iz Borovlj, Bistrice v Rožu, Sel, Šmarjele v Rožu, Celovca, Gospe Svele, Vrbe, Poreč, Vetrinja, Aritza, Patergassen, Bač ob Baškem jezeru, Guttaringa, Radenthein, Krive Vrbe, in Arriacha, eden pa je bil celo iz Štajerske, medtem ko so Slovenijo zastopali člani društev v Javnika in Raven.

Tekmovalna proga v dolžini 1500 metrov z višinsko razliko 280 metrov in s 40 vrzati je bila v dobrem stanju; pripravila sta jo člana domačega društva Hanzi Gabriel in Pepi Einspieler. Vendar so letošnje snežne razmere tudi v Št. Janžu močno vplivale na izvedbo tekmovalstva in je bilo večje število tekmovalcev — posebno med dekletih — diskvalificiranih.

Tekme so bile izvedene v petih skupinah. Pri dekletih je zmagala Celovčanka Margit Burger, v skupini mladina I je bil »junak dneva« in pravo presenečenje 15-letni domačin Valter Meschnig, ki je zmagal pred Hubertom Ogriscem iz Sel, medtem ko je zmagal v skupini mladina II odnesel Celovčan

Bruno Hofer pred domačinom Štefijem Gabrielom. V splošni skupini so prevladovali gostje iz Slovenije: prvo in drugo mesto sta dosegla Ravenčana Drago Fanedl in Jože Skudnik. Najboljši član društva v tej skupini, Engelbert Rath, je bil sedmi, Hanzi Gabriel pa je dosegel 16. mesto, kar je ob tako ostri konkurenci nedvomno lep uspeh. V skupini seniorjev pa je zmagal Kurt Miksche iz Vetrinja pred Franzom Müllerjem iz Štajerske.

Po končanih tekmah, ki se je odvijala brez vsake nesreče, je bila v gostilni pri Tišlarju zaključna prireditev, na kateri so zmagovalci prejeli priznanja in lepe nagrade, pokal pa je odnesel zmagovalec dneva Drago Fanedl z Raven.

Ta teden vam priporočamo:

Tokrat spet za otroke in mladino

- France Bevk: **GRIVARJEVI OTROCI, JAGODA, RAZBOJNIK SALADIN**, vsak zvezek bogato ilustriran, kart. 20 šil.
- Ksaver Meško: **MLADIM SRCEM**, otroške povesti, 112 str. ilustr. br. 3 šil.
- Anton Ingolič: **TAJNO DRUŠTVO PGC**, vesela zgodba o navihanih prvotščkih, 180 str. ilustr. ppl. 21 šil.
- Fran Erjavac: **ŽIVALSKÉ PODOBE**, poljubne naravopisne zgodbe za otroke, 196 str. ilustr. br. 18 šil.
- Bogomir Magajna: **V DEŽELI PRAVLJIC IN SANJ**, 200 str. in 12 večbarvnih prilog, ppl. 29 šil.
- Venceslav Winkler: **DREJC Z VIŠAVE**, parizanska povest za mladino, 116 str. in slik. priloge, pl. 12 šil.
- Marija Vogelgnikova: **BABICA JE NAJMLAJŠA**, izbor sličic iz življenja otrok, 152 str. ilustr. kart. 26 šil.
- Tone Ljubič: **VESELO, LEPO IN KORISTNO**, knjiga o ročnih delih in spretnostih, 152 str. ilustr. ppl. 18 šil.
- Milan Šega: **ZGODE IN NEZGODE KRALJEVSKEGA DVORA**, 208 str. ilustr. ppl. 18 šil.
- Prežihov Voranc: **PRVI MAJ**, slikanica velikega formata, 16 strani z večbarvnimi ilustracijami, kart. 18 šil.
- Oton Župančič: **KANGLICA**, zbirka otroških pesmic, 68 str. ilustr. ppl. 14 šil.

„Naša knjiga“, Celovec, Wulfengasse

RADIO CELOVEC

I. PROGRAM

Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 20.00, 22.00.
Dnevne oddaje: 5.55 Kmečka oddaja — 6.00 Pestro mešano — 7.00 Pestro mešano — 7.55 Gospodarske vesti — 9.00 Pozdrav nate — 10.00 Za gospodinjstvo — 13.00 Pestro mešano — 13.05 Opoldanski koncert — 14.00 Objave — 16.55 Kulturne vesti — 18.45 Pestro mešano — 18.55 Lokalni šport — 19.30 Odmev časa.

Sobota, 1. 2.: 7.00 Olimpijske igre — 8.00 Otroški zbor radia Celovec — 8.05 Naš hišni vrt — 8.15 Koncertna ura — 11.55 Olimpijske igre — 12.55 Olimpijske igre — 14.15 Pozdrav nate — 15.50 Za filateliste — 16.30 Širni pisani svet — 17.00 Vesel konec tedna z glasbo — 18.00 Gledališka in filmska kritika — 19.00 Olimpijske igre — 20.15 Koncert.

Nedelja, 2. 2.: 6.10 Olimpijske igre — 7.00 Olimpijske igre — 8.05 Kmečka oddaja — 9.05 Popevke — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.00 Gledališko gledalo — 12.25 Olimpijske igre — 13.45 Koroška lovka ura — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Skozi svet, skozi čas — 17.05 Plesna glasba — 18.00 Veselo pešje, veselo igra — 19.00 Olimpijske igre — 20.10 Radijska igra.

Ponedeljek, 3. 2.: 7.00 Olimpijske igre — 8.15 Glasba mojstrov — 12.25 Olimpijske igre — 13.45 Pariški orkester — 14.55 Posebej za vas — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Koroški knjižni kotiček — 16.00 Ljudska glasba — 17.00 Popoldanski koncert — 18.25 Za vas! Za vse! — 18.35 Mladinska oddaja — 19.00 Olimpijske igre — 20.15 In kaj mislite vi — 20.30 Koroška lovka ura — 21.15 Operetni koncert.

Torek, 4. 2.: 7.00 Olimpijske igre — 8.00 Zveneč jutranji pozdrav — 8.15 Orkestrski koncert — 13.30 Olimpijske igre — 15.45 Kulturne vesti — 16.00 Operni koncert — 18.25 Če mene vprašate — 18.35 Rože v domu — 19.00 Olimpijske igre — 20.15 Radijska igra — 21.35 Pesem za lahko noč.

Sreda, 5. 2.: 7.00 Olimpijske igre — 8.00 Zveneč jutranji pozdrav — 8.15 Glasba Johannesa Brahmsa — 13.30 Olimpijske igre — 13.45 Neapolitanski orkester — 15.45 Predstavljamo mlade talente — 16.00 Glasba za mladino — 17.00 Glasba, ki se nam dopade — 18.15 Pomoč vsakdo potrebuje — 19.00 Olimpijske igre — 20.15 Koncert madžarske filharmonije.

Četrtek, 6. 2.: 7.00 Olimpijske igre — 8.00 Zveneč jutranji pozdrav — 8.15 Orkestrski koncert — 12.55 Olimpijske igre — 15.15 Ura pesmi — 16.00 Glasba zale — 17.00 Glasba iz oper — 18.20 Oddaja za delavce — 18.35 Mladinska oddaja — 19.00 Olimpijske igre — 20.15 Lovska ura — 21.00 Zveneča alpiska dažela.

Petek, 7. 2.: 7.00 Olimpijske igre — 8.00 Zveneč jutranji pozdrav — 8.15 Majhen jutranji koncert — 10.55 Olimpijske igre — 12.55 Olimpijske igre — 14.55 Posebej za vas — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Kulturna gledala — 16.00 Operetni koncert — 17.00 V koncertni kavarni — 18.00 Koroški visokoleski tedni — 19.00 Olimpijske igre — 20.15 Kabaret — 21.00 Orkestrski koncert.

II. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 13.00, 17.00, 19.00, 22.00, 23.00, 00.00.

Dnevne oddaje: 5.30 Dobro jutro — 6.10 Z glasbo v dan — 6.50 Pestro mešano — 7.10 Pestro mešano — 7.20 Jutranja glasba — 11.45 Kmečka oddaja — 12.03 Za avtomobiliste — 13.10 Pestro mešano — 14.50 Objave — 17.10 Kulturne vesti — 17.30 Reporter na polji — 18.00 Dobro razpoloženi — 19.00 Za otroke — 19.10 Pestro mešano — 19.20 Kaj slišite danes zvečer — 21.55 Šport — 22.10 Pogled v svet — 23.10 Pogled v svet.

Sobota, 1. 2.: 6.10 Olimpijske igre — 8.20 Vesel konec tedna z glasbo — 9.00 Prosimo, prav prijazno — 9.45 Ti in zival — 10.00 Solska oddaja — 11.00 Ljudstvo in domovina — 13.20 Odmev iz Avstrije — 13.35 Agrarna politika — 14.40 Tehnični razgled — 15.15 Ubogi bogatini, vesela oddaja — 16.00 Za delovno ženo — 16.30 Parada popevk — 17.10 Iz parlamenta — 17.40 Mednarodna radijska univerza — 18.00 Vsaka stvar ima dve strani — 19.10 Oddaja zveznega kanclerja — 19.30 Velika šansa — 20.15 Avstrijska Hit-parada — 22.45 Olimpijske igre.

Nedelja, 2. 2.: 6.10 Olimpijske igre — 6.15 Vesela melodije — 7.05 Godba na pihala — 8.15 Kaj je navaga — 9.00 Operni koncert — 10.15 Glasbena pastrost — 11.15 Velika simfonija — 13.10 Za avtomobiliste — 15.00 Ljudstva in domovina — 15.45 Ljudska glasba — 16.00 Glasba iz vsega sveta — 18.00 Temza-Donava — 18.25 Nazaj v šolsko klopi — 19.10 Teden dni svetovnih dogodkov — 19.30 Dunajski puste slike — 20.00 Nedeljski koncert.

Ponedeljek, 3. 2.: 6.05 Premislite prosimo sami — 6.10 Olimpijske igre — 8.10 Prosimo, prav prijazno — 9.05 Solska oddaja — 9.35 Iz ustvarjanja velikih mojstrov — 10.15 Solska oddaja — 11.00 Ljudska glasba — 13.30 Za prijatelja opere — 14.35 Mednarodna radijska univerza — 15.00 Solska oddaja — 15.30 Popevke na tekočem traku — 16.00 Otroška ura — 17.40 Zenska oddaja — 19.30 Orkestrski koncert — 22.15 Načeta glasba.

Torek, 4. 2.: 6.05 Preden odidete — 6.10 Olimpijske igre — 8.20 Glasba na tekočem traku — 9.05 Solska oddaja — 9.35 Iz ustvarjanja velikih mojstrov — 10.15 Solska oddaja — 11.00 Ljudska glasba — 13.20 Teden pri združenih narodih — 13.30 Pomembni orkestri — 16.00 — Eseej v našem času — 16.30 Življenje se začne pri šestdesetih — 17.15 Znanje za vse — 17.40 Slike iz Palagonije — 17.50 Esperanto — 19.30 Odaja o letalstvu — 20.30 Operetni koncert.

Sreda, 5. 2.: Premislite prosimo sami — 6.10 Olimpijske igre — 8.10 Prosimo, prav prijazno — 9.05 Solska oddaja — 9.35 Iz ustvarjanja velikih mojstrov — 10.15 Solska oddaja — 11.00 Veselo in zabavno — 13.30 Za prijatelja opere — 14.15 Sodobni avstrijski komponisti — 15.00 Solska oddaja — 15.30 Veselo in zabavno — 16.30 Koncertna ura — 17.40 Hišni zdravnik — 19.30 Halol Teenagerjil — 20.15 Bioklima in odih — 21.40 Popravl, kar drugi zagrešijo.

Četrtek, 6. 2.: 6.05 Preden odidete — 6.10 Olimpijske igre — 8.10 Dobrodošli v Avstriji — 9.05 Solska oddaja — 9.35 Iz ustvarjanja velikih mojstrov — 10.15 Solska oddaja — 11.00 Ljudske viže — 13.30 Orkestrski koncert — 14.35 Poljubljam rako — 15.00 Solska oddaja — 15.30 Avstrijski komponisti — 17.10 Kulturne vesti — 17.40 Zenska oddaja — 19.30 Glasba in anekdote iz filmov — 20.00 Pozor, snemanje! — 21.00 Znanost, tema številka ena — 21.45 Operni ples.

Petek, 7. 2.: 6.05 Mladi glas — 6.10 Olimpijske igre — 8.10 Prosimo, prav prijazno — 9.05 Solska oddaja — 9.35 Iz ustvarjanja velikih mojstrov — 10.15 Solska od-

daja — 11.00 Ljudska viže — 13.30 Za prijatelja opere — 14.15 Sodobni avstrijski komponisti — 14.35 Mednarodna radijska univerza — 15.00 Solska oddaja — 15.30 Melodije in ritmi — 16.00 Otroška ura — 17.15 Znanje za vse — 19.25 „Undino“, radijska igra.

SLOVENSKE ODDAJE

Sobota, 1. 2.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.
Nedelja, 2. 2.: 7.30 Duhovni nagovor. S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 3. 2.: 14.15 Poročila, objave, pregled sporada. Za našo vas piše in govori Blaž Singer. Olimpijada 1964 — 18.00 Za naše male poslušalce.

Torek, 4. 2.: 14.15 Poročila, objave. Prof. dr. Melod Turnšek: Ljudski koledar za februar.

Sreda, 5. 2.: 14.15 Poročila, objave. Kar želite, zaigramo.

Četrtek, 6. 2.: 14.15 Poročila, objave. Prof. dr. Janko Messner: S knjižne police... malo za smeh, malo za res.

Petek, 7. 2.: 14.15 Poročila, objave. Novica, ki jih zbira Blaž Singer od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. Za ples in zabavo igrajo priljubljene ansamble.

RADIO LJUBLJANA

Poročila: 4.14, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 22.00, 23.00, 24.00.

Oddaja na srednjem valu 327,1 — 257 — 212,4 — 202 m UVK frekvence 96,5 — 92,9 — 94,1 — 88,5 — 97,9 MHz

Dnevne oddaje: 4.00 Dobro jutro — 10.55 Vsak dan nova popevka — 11.00 Oddaja za voznike in potnike motornih vozil — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Domači napravi za prijetno opoldne — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 16.00 Vsak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 19.00 Obvestila — 19.05 Glasbene razglednice — 19.30 Radijski dnevnik.

Sobota, 1. 2.: 6.10 Napolki za turiste — 6.20 Tečaj angleščine — 8.05 Prijetna zabava ob francoski glasbi — 8.55 Za solarje — 9.25 Z mladimi pevci po svetu — 10.15 Nekaj domačih — 10.35 Baskovske pesmi — 12.25 Za stare in mlade — 13.30 Glasbeni sejem — 14.35 Voščila — 15.40 Obisk pri jesenskih žalozarjih — 17.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 18.10 Sopranistka Made Robin — 18.45 Novo v znanosti — 20.00 Domače pesmi in melodije — 20.20 Radijska igra — 21.27 Sobotni ples — 23.05 Prijeten konec tedna.

Nedelja, 2. 2.: 6.30 Napolki za turiste — 7.40 Pogovor s poslušalci — 8.00 Mladinska radijska igra — 8.37 „Babica pripoveduje“ — 9.05 Voščila — 10.00 Se pomnile tovariši — 10.30 Matinejski koncert — 11.30 Nedeljska reportaža — 11.50 Socialistična zabavna glasba — 12.05 Voščila — 13.30 Za našo vas — 13.50 Koncert pri vas doma — 14.10 Nekaj melodij, nekaj ritmov — 15.05 Gershinova glasba — 16.00 Humoreska tedna — 16.20 Glasbeni avtomat — 17.05 Hammond orgle — 17.15 Radijska igra — 18.05 Glasba iz znamenitih oper — 20.00 Izberila svojo popevko — 21.00 Velika prijateljstva — 22.10 Ples.

Ponedeljek, 3. 2.: 8.05 Koroški akademski oktet — 8.25 Z vedro glasbo v novi teden — 8.55 Za mlade radevedneže — 9.25 Mezzosopranistka Božena Glavakova in baritonist France Langus — 10.15 Dva domača virtuoz — 12.25 Lepe melodije — 13.30 Glasbeni sejem — 14.35 Voščila — 15.45 S knjižnega trga — 17.05 Glasbena križanka — 18.10 Melodije vzhajajočega sonca — 18.45 Narava in človek — 20.00 Javnostna prireditev radia Zagreb — 22.20 Bolgarska zabavna glasba.

Torek, 4. 2.: 6.20 Tečaj angleščine — 8.05 Za ljubitelje opernih napevov — 8.35 Domači napravi izpad zelanega Pohorja — 8.55 Za solarje — 9.45 Slovenski samospeli o zimi — 10.15 Češkoslovaška zabavna glasba — 10.40 Iz Mozartovega „Don Juana“ — 12.25 Domače viže in napravi — 13.30 Simfonične pesnitve — 14.05 Linhart in slovensko gledališče — 14.35 Stare tržaške narodne pesmi — 17.05 Koncert po željah — 18.10 Zabavna glasba iz Poljske — 18.25 Plesni orkester RTV Ljubljana s svojimi solisti — 18.45 Na mednarodnih križanjih — 20.00 Sen kresne noči, radijska igra — 22.20 Zabavni ansambli radia Sarajeva.

Sreda, 5. 2.: 6.20 Tečaj makedonskega jezika — 8.05 jutranji divertimento — 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb — 9.25 Glasba ob delu — 10.15 Pesmi raznih narodov — 10.45 Človek in zdravje — 12.25 Popevke in plesni ritmi — 13.30 Koncertni plesi — 14.05 Radijska šola — 14.35 Popevke in melodije iz Sovjetske zveze — 15.40 Pesmi slovenskih skladateljev — 17.05 Tako je igral Sergej Rahmaninov — 18.10 Majstri orkestrske igre — 18.45 Ljudski parlament — 20.30 Dva italijanska skladatelja, dve francoski zgodbi — 21.30 Lepe melodije.

TELEVIZIJA

Sobota, 1. 2.: 9.25 Šport — 11.55 Šport — 15.30 Za otroke — 15.55 Vilma in King — 16.20 Za družino — 16.45 Instrumentalni koledar — 17.00 Hokejska tekma Sovjetska zveza — Svica — 19.00 Čas v sliki — 19.30 Poročila iz Innsbrucka — 20.00 Ljudje od danes — 21.30 Hokejska tekma Švedska — Amerika — 22.40 Poročila iz Innsbrucka — 23.15 Pariz o palnočih, kriminalni film.

Nedelja, 2. 2.: 9.25—16.30 Olimpijske igre — 16.30 Za otroke: Zaklad v mlinu — 17.30 Svet mladine — 18.00 Is Innsbrucka: Umetno drsanje — 21.35 Poročila iz Innsbrucka — 21.50 Čas v sliki — 22.15 Poročila iz Innsbrucka.

Ponedeljek, 3. 2.: 9.25—14.00 Olimpijske igre — 17.00 Hokejska tekma Avstrija — Japonska — 19.00 Čas v sliki — 19.30 Poročila iz Innsbrucka — 20.15 Kabaret — 21.35 Hokejska tekma Kanada — Amerika — 22.30 Čas v sliki — 22.40 Poročila iz Innsbrucka.

Torek, 4. 2.: 8.25—12.00 Olimpijske igre — 19.00 Čas v sliki — 19.30 Poročila iz Innsbrucka — 20.15 Film o konjskih dirkah — 21.30 Hokejska tekma Švedska — Nemčija — 22.30 Čas v sliki — 22.40 Poročila iz Innsbrucka.

Sreda, 5. 2.: 8.25—13.00 Olimpijske igre — 16.00 Llistamo v slikanici — 16.25 „Fury“, zgodba konja — 16.50 Hokejska tekma Sovjetska zveza — Nemčija — 19.00 Čas v sliki — 19.30 Poročila iz Innsbrucka — 20.15 Karneval v Mainz — 22.30 Čas v sliki — 22.40 Poročila iz Innsbrucka, nato spel Karneval v Mainz.

Četrtek, 6. 2.: 9.55 Olimpijske igre — 12.50 Olimpijske igre — 14.00 Hokejska tekma Italija — Avstrija — 18.30 Nemščina za domačine — 19.00 Čas v sliki — 19.30 Poročila iz Innsbrucka — 20.15 Umetno drsanje — 22.30 Čas v sliki — 22.40 Poročila iz Innsbrucka.

Petek, 7. 2.: 9.25 Olimpijske igre — 16.45 Vojska in olimpijske igre — 17.00 Hokejska tekma Švedska — Sovjetska zveza — 19.00 Čas v sliki — 19.30 Poročila iz Innsbrucka — 20.15 Olimpijski ples 1964 — 21.45 Hokejska tekma Kanada — Češkoslovaška — 22.40 Poročila iz Innsbrucka — 23.00 Čas v sliki, nato dunajski Operni ples.

Iščem kuharico in sobarico za penzion Marija Miškulnik, Podjerberk-Škofiče. Nastop službe meseca maja.